

Johannes Korpijaakko

Kaupunkisuunnittelulautakuntien vaikutus ja rooli kaupunkisuunnittelussa pääkaupunkiseudulla

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Insinööri (AMK)

Maanmittaustekniikan koulutusohjelma

Insinööryö

7.5.2013

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Johannes Korpijaakko Kaupunkisuunnittelulautakuntien vaikutus ja rooli kaupunkisuunnittelussa pääkaupunkiseudulla 40 sivua + 2 liitettä 7.5.2013
Tutkinto	insinööri (AMK)
Koulutusohjelma	maanmittaustekniikka
Ohjaaja	lehtori Juhani Nippala
<p>Kaupunkien päätöksenteossa on Suomessa käytössä vahva demokraattinen järjestelmä, jossa vaaleilla valitut luottamushenkilöt tekevät lopulliset päätökset. Usein kaupunkien valtuustot ovat asettaneet erikseen kaupunkisuunnittelulautakunnan hoitamaan päätöksentekoa kaupunkisuunnittelun osalta.</p> <p>Tämän insinööriyön tavoitteena oli selvittää millainen vaikutus kaupunkisuunnittelulautakunnalla on kaupunkien maankäytön suunnittelussa ja millaisena sen rooli nähdään kaavan luomisprosessissa.</p> <p>Asiaa selvitettiin tutkimalla vuoden 2012 kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksiä pöytäkirjoista ja verkossa täytettävällä internet-kyselyllä. Kohteena sekä pöytäkirjojen tutkimisessa että kyselyyn vastaajissa oli pääkaupunkiseudun kolme isoa kaupunkia Helsinki, Espoo ja Vantaa. Tavoitteena oli saada vertailtua eri kaupunkien käytäntöjä ja näkemyksiä asiasta sekä saada kokonaiskuva kaupunkisuunnittelulautakunnan vaikutuksesta.</p> <p>Vastauksia kyselyyn tuli 33 kappaletta. Vastaukset sisälsivät muuten kaikkien asianosaisten näkemyksen, paitsi Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston vastaukset jäivät saamatta.</p> <p>Pöytäkirjoista kävi ilmi, että kaupunkisuunnittelulautakunnat olivat vuonna 2012 käsitelleet yhteensä 974 esityslistalla ollutta asiaa. Näissä asioissa kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittely vaikutti esitykseen 115 asiassa.</p> <p>Pöytäkirjoista ja kyselyn vastauksista sai käsityksen kaupunkisuunnittelulautakunnan roolista ja vaikutuksesta. Rooli vaihteli eri kaupungeissa suuresti ja vaikka kaupunkisuunnittelulautakunnan toimintaa pidettiin yleisesti hyödyllisenä, siinä nähtiin ongelmia ja sen jäsenien tietotaidossa nähtiin lisäkoulutuksen tarvetta.</p>	
Avainsanat	kaupunkisuunnittelu, lautakunta, päätöksenteko

Author Title Number of Pages Date	Johannes Korpijaakko The Role and Effect of City Planning Committees in City Planning 40 pages + 2 appendices 7 May 2013
Degree	Bachelor of Engineering
Degree Programme	Land Surveying
Instructor	Juhani Nippala, Senior lecturer
<p>Democratic political power structure in Finland's towns and municipalities has several layers. One of these layers is committees that have control on some subject and may hold some of municipal council's political power. In things concerning city planning municipal councils have often appointed a city planning committee to handle part of the work load.</p> <p>This bachelor's thesis investigated how city planning committees work in the cities and clarified what role they have and how they affect to zoning and environment planning.</p> <p>The topic was studied by examining all decisions committees made in year 2012 and internet- based questionnaire was used to collect opinions on the subject. It was targeted to the largest cities in Finland's capital area Helsinki, Espoo and Vantaa.</p> <p>A request to complete the questionnaire was sent to all members of the cities city planning committees and the city planning organizations. A total of 33 completed questionnaires were received. Participants covered all parties involved except Helsinki's planning organization.</p> <p>Decisions were studied by looking into the proceedings of the committee meetings. In year 2012 the committees covered 974 different topics on their agenda. Out of these committee influenced the decision in 115 cases.</p> <p>The role of committees in city planning was clarified based on the decisions made and answers received. In different cities the role is different. Also committees work was seen useful, but the committees members may need some more knowledge, so that they who have no experience or education on the subject could make better decisions.</p>	
Keywords	city planning, committee, decision making

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kaupunkisuunnittelu ja päätöksenteko kunnissa ja kaupungeissa	2
2.1	Kunnan päätöksenteko	2
2.2	Lautakunnat	2
2.3	Kaupunkisuunnittelulautakunta	3
2.4	Kaavaprosessi	3
3	Kaupunkisuunnittelulautakuntien koostumus, tehtävät ja päätökset	5
3.1	Tietojen keruusta	5
3.2	Helsinki	6
3.2.1	Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät	6
3.2.2	Pöytäkirjoista	7
3.2.3	Päätökset	7
3.2.4	Kokonaiskuva	8
3.3	Espoo	9
3.3.1	Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät	9
3.3.2	Pöytäkirjoista	11
3.3.3	Päätökset	11
3.3.4	Kokonaiskuva	12
3.4	Vantaa	13
3.4.1	Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät	13
3.4.2	Pöytäkirjoista	13
3.4.3	Päätökset	14
3.4.4	Kokonaiskuva	14
3.5	Yhteenveto ja vertailu	15
3.5.1	Päätösten ja käsiteltyjen asioiden määrä	15
3.5.2	Merkittävät päätökset	19
3.5.3	Muutoksia herättäneet asiat	20
3.5.4	Yhteenveto	21
4	Kysely kaupunkisuunnittelulautakunnista ja niiden toiminnasta	22

4.1	Tietojen keruusta	22
4.2	Kysymykset	22
4.2.1	Vaikutusta vaativat asiat	22
4.2.2	Tärkein tehtävä	23
4.2.3	Osaaminen ja tietotaso	23
4.2.4	Hyödyllisyys, vallankäytön määrä ja asioiden kokoluokka	24
4.3	Vastaukset	24
4.3.1	Vastaajat	24
4.3.2	Asiat joissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on vaikutusta	26
4.3.3	Tärkein tehtävä	27
4.3.4	Tietotaiton riittävyys ja lisäkoulutuksen tarve	28
4.3.5	Hyödyllisyys	29
4.3.6	Vallankäyttö	30
4.3.7	Käsiteltävien asioiden kokoluokka	31
4.4	Helsinki	32
4.5	Espoo	33
4.6	Vantaa	33
4.7	Palaute	34
4.8	Yhteenveto	35
5	Yhteenveto	36
	Lähteet	38
	Liitteet	
	Liite 1. Taulukko kaupunkisuunnittelulautakuntien päätöksistä vuonna 2012	
	Liite 2. Vastaukset ja kysymykset internet-kyselyyn	

1 Johdanto

Kuntien ja kaupunkien päätöksenteossa on monta eri osaa. Kaupunkisuunnittelulautakunta on usein yksi osa kaupunkien kaupunkisuunnittelua ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Se on poliittinen luottamushenkilöelin, joka toimii valtuuston alaisena lautakuntana ja käsittelee asioita, jotka liittyvät kaupungin maankäyttöön, kaavoitukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun.

Tässä työssä pyrin tutkimaan, miten kaupunkisuunnittelulautakunta vaikuttaa kaupunkien suunnitteluun, missä asioissa se käyttää valtaansa ja kuinka tärkeänä sen roolia pidetään. Kaupunkisuunnittelulautakunnalle on useissa kaupungeissa annettu huomattava päätösvalta kaavoitukseen ja muuhun ympäristösuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä.

Kaupunkisuunnittelu on asiakokonaisuutena monimuotoinen ja asioiden vaikutuksia ja syitä on usein hankala nähdä. Asiaan liittyvät kysymykset koskevat muun muassa esteetiikkaa, taloudellisuutta ja ympäristöystävällisyyttä. Kaupunkisuunnittelussa ei yleensä ole ainoa oikeaa ratkaisua, vaan usein asiat ovat kompromisseja, joissa pyritään parhaaseen mahdolliseen ratkaisuun.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet eivät yleensä ole asian ammattilaisia, mutta heillä on kuitenkin valtaa asiassa. Siksi yritän pureutumaan kysymykseen siitä, miten luottamuselin vaikuttaa ammattilaisten eli kaupunkisuunnittelijoiden tekemiin esityksiin. Esitykset kaupunkisuunnittelulautakunnalle antavat kaupunkisuunnittelijoista koostuvat virkamiehet, jotka eivät yleensä esitä vaihtoehtoja vaan virkamiesten näkemyksen parhaasta vaihtoehdosta, johon lautakunta voi esittää muutoksia.

Tässä työssä lähtökohtana on käydä läpi kaupunkisuunnittelulautakuntien päätöksiä pöytäkirjoista ja kerätä mielipiteitä kaupunkisuunnittelulautakunnasta verkossa täytettävän internet-kyselyn avulla. Tavoitteena on kerätä pöytäkirjoista ja kyselystä kokonaisuus, joka selvittää asiaa ja vastaa kysymykseen siitä miten kaupunkisuunnittelulautakunta vaikuttaa ympäristömme suunnitteluun.

Työn kohteina ovat kaupunkisuunnittelulautakunnat pääkaupunkiseudun suurimmista kaupungeista Helsinki, Espoo ja Vantaa.

2 Kaupunkisuunnittelu ja päätöksenteko kunnissa ja kaupungeissa

2.1 Kunnan päätöksenteko

Kunnassa päätöksenteosta vastaa ylimpänä poliittisena toimijana valtuusto, joka vastaa päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitukselle on kuntalaissa jätetty vastuu kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta. Kunnille laki määrää 535 lakimääräistä tehtävää. Kaupunkisuunnittelussa maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan on suunniteltava alueiden käyttöä kunnan alueella. Suunnittelulla pitää pyrkiä saamaan alueelle edellytykset hyvälle elinympäristölle. [1, s. 183.]

Kunnan rooli maankäytön suunnittelussa vahvistui merkittävästi alistusvelvollisuuden poistumisen myötä. Nykykäytännöllä valtion viranomaisien ohjaus muuttui valvonnasta ennakkoon tapahtuvaksi neuvotteluksi ja asiantuntija-avuksi. Kunnalla on nykyainsäädännön mukaan kaavoitusmonopoli alueellaan. Käytännössä se siis voi päättää alueensa kaavoituksesta itsenäisesti ja oman mielensä mukaan. Kuitenkin lain pykälät rajoittavat yleisesti kaavoja tiettyihin rajoihin. Myös maakuntakaava ja valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet luovat kunnan ulkopuolelta tulevaa säännöstelyä. [1, s. 182.]

2.2 Lautakunnat

Lautakunnat alkoivat kunnissa vaikuttaa vuonna 1978, kun rakennuslautakunta tuli pakolliseksi kaikkiin kuntiin. 1980-luvun lopulla vapaakuntakokeilukehitys johti siihen, että nykyisin kunnilla on lähtökohtaisesti valta päättää hallinnon järjestämisestä ja kunnan toimielimistä. Ilman erikoislainsäädäntöä tulee kunnalla olla ainoastaan valtuusto, kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. [1, s. 184.]

Tänä päivänä lautakunnat ovat ottaneet vakiintuneen roolin kunnallispolitiikassa. Ne ovat poliittisia luottamushenkilöelimiä, jotka valtuusto valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan. Tehtävänä niillä on yleensä ohjata ja kehittää alaistensa virastojen ja laitosten toimintaa. Lautakuntien jäsenet valitsee valtuusto. Lain mukaan lautakunnan jäsenen ei tarvitse olla valtuutettu tai varavaltuutettu, mutta johtosäännöissä usein sitä kuitenkin edellytetään. [2]

Lautakuntien määrä on ollut tasaisessa laskussa viime vuosina kuntaliitosten ja kuntien välisten yhteistoimintaelinten vuoksi. Valtuustokauden 2009–2012 alussa lautakuntia oli Suomessa yhteensä 1 620, kun vielä vuonna 2005 niitä oli 2 242 kappaletta. [3]

2.3 Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta on kaupungin kaavoitukseen ja muuhun kaupunkisuunnitteluun keskittyvä päätöksentekuelin. Se toimii lautakuntana, jonka pääsääntöisenä tehtävänä on ohjata ja valvoa kaupunkisuunnittelua. Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ole kunnalle tai kaupungille pakollinen toimielin, mutta varsinkin suurimmat kaupungit ovat todenneet sen tarpeelliseksi. Sen tehtäviä voi myös olla muun lautakunnan alaisena tai erinimisessä lautakunnassa. Esimerkiksi Lohjan kaupungin kaupunkisuunnittelusta on vastannut kehittämis- ja elinkeinojaosto. Useat kuntaliitokset viime vuosina ovat Lohjalla kuitenkin kasvattaneet kaupungin tarvetta kaupunkisuunnitteluun ja siksi kaupunkiin päätettiin perustaa kaupunkisuunnittelulautakunta vuonna 2013. [4; 5.]

2.4 Kaavaprosessi

Kaavan suunnittelussa on käytössä prosessi, jossa pyritään varmistamaan kaavan laatu, laillisuus ja vuorovaikutus suunnittelijan ja muiden toimijoiden välillä. Käytännössä vaiheita kaavan tekemisessä ovat aloitus-, luonnos-, ehdotus-, hyväksyminen- ja vahvistusvaihe (kuvio 1). [1, s. 408.]

Kuvio 1. Kaavaprosessin kulku [6]

Aloitusvaiheessa kaava lähtee vireille ja kaavasta tehdään osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Sillä pyritään suunnittelemaan kaavan tavoitteet, tiedotuksen kulku ja kaavaprosessin eteneminen. Aloitusvaiheen jälkeen siirrytään merkittävissä kaavoissa luonnosvaiheeseen, jossa alueesta tehdään kaavan vaikuttavuuden mukaan tarpeelli-

set selvitykset. Selvitysten perusteella lähdetään luomaan kaavaluonnosta. Luonnosehdotukseen pyritään saamaan mielipiteitä kaikilta asiaan liittyviltä tahoilta. [6]

Kaavaehdotus on seuraava vaihe, jossa luonnokseen tehdyillä tarkistuksilla korjataan kaavan puutteita ja lisätään kuvaukset muun muassa rakentamisen määrästä ja sijoittamisesta. Asianomainen lautakunta tai kaupunginhallitus käsittelee ja asettaa kaavakartan ja määräykset sekä siihen liittyvän selostuksen nähtäville, jos kaavaehdotus saavuttaa niiden hyväksynnän. Kaavaehdotuksesta pyydetään tarvittaessa viranomaisilta lausunnot. [1, s. 408; 6.]

Hyväksymisvaiheessa käsitellään ehdotuksesta saadut muistutukset ja lausunnot. Niiden pohjalta tarkistetaan ehdotusta tarvittaessa. Jos tarkistuksia ei merkittävästi tule, voidaan kaava siirtää hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen ja lopulta valtuustoon. Jos kaavaehdotukseen on tehty merkittäviä muutoksia, tulee se asettaa uudelleen nähtäväksi. [6]

Muutoksenhakuajan loputtua voidaan kaava saattaa voimaantulleeksi kuuluttamalla se. Esimerkiksi Vantaalla hyväksymistä koskeva päätös tulee kuuluttaa Vantaan kaupungin ilmoitustaululla sekä Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa. [6]

Kaupunkisuunnittelulautakunnan rooli prosessissa on esimerkiksi Espoossa antaa ehdotukset merkittävistä kaavoista kaupunginhallitukselle ja hyväksyä muut kuin vaikutukseltaan merkittävät asemakaavat. Lisäksi se hyväksyy asemakaavaehdotukset ja asemakaavamuutosehdotukset nähtäville. [7]

3 Kaupunkisuunnittelulautakuntien koostumus, tehtävät ja päätökset

Pyrkimyksessäni selvittää kaupunkisuunnittelulautakunnan vallankäyttöä kävin läpi vuoden 2012 kaupunkisuunnittelulautakuntien pöytäkirjoista päätökset pääkaupunkiseudun suurimmista kaupungeista Helsinki, Espoo ja Vantaa.

3.1 Tietojen keruusta

Tutkimukseen lähtiessäni uskoin sekä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkisuunnittelulautakuntien tehtävien olevan lähes identtiset. Kuitenkin johtosääntöjen määrittämät tehtävät erosivat suuresti toisistaan. Myöskään kaupungit eivät ole käytännöiltään ja päätöksiltään suoraan verrannollisia, joten tämä toi asiaan odottamatonta monipuolisuutta ja vaikeutti vertailua. [7; 8; 9.]

Varsinaisessa aineiston haussa kävin läpi vuoden 2012 päätökset kaikkien kolmen kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksista. Kokousten pöytäkirjat sain internetistä kaupunkien tarjoamista portaaleista, joista löytyivät kaikki kaupunkien toimielimien viime vuosien pöytäkirjat. Kaikilla kaupungeilla on oma järjestelmänsä pöytäkirjojen jakamiseen, mutta totesin ne kaikki varsin toimiviksi tarpeisiini. Muutaman päätöksen kohdalla järjestelmässä oli vikaa, enkä päässyt päätöstä katsomaan. [10; 11; 12.]

Pöytäkirjojen päätöksistä otin huomioon kaikki päätökset, jotka olivat vaatineet käsitteilyä lautakunnassa. Ne merkitsin taulukkoon, johon jaottelin erikseen esittelijän tekemät muutokset, esitykset päätöksen muuttamiseksi, äänestykseen päätyneet esitykset, äänestyksellä hyväksytyt esitykset ja hyväksytyt esitykset. Lisäksi hyväksytyt esitykset jaottelin sen mukaan, miten merkittävistä asioista niissä oli kyse ja mistä asiasta päätöksessä oli kyse.

Sen määrittämisessä kuinka merkittäviä päätökset olivat, käytin omaa harkintavaltaa. Asioiden merkittävyudessa jaottelin asiat kolmeen eri kastiin

- erittäin merkittävät
- tavalliset
- merkityksettömät.

Aihealueissa jaottelin päätökset kolmeen asiakokonaisuuteen:

- kaavat
- lausunnot
- muut.

Yksi kaupunkisuunnittelulautakuntien käytännön eroista oli, että päätökset tehtiin Helsingissä ehdotuksina ja Vantaalla sekä Espoossa esityksinä. Kuitenkin samaa asiaa tarkoitettiin ja tässäkin työssä käsittelen niitä samana asiana.

3.2 Helsinki

3.2.1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät

Helsingissä kaupunkisuunnittelulautakunnassa istuu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi seitsemän jäsentä ja kaupunginhallituksen jäsen, yhteensä kymmenen jäsentä. Lautakunta pääsääntöisesti kokoontui joka viikko lukuun ottamatta kesä- ja joulutaukoa. [Liite 1.] [13]

Helsingissä kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät on määrätty Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelutoimen johtosäännössä. Tehtäväksi siinä Helsingin kaupunginvaltuusto on antanut lautakunnalle 22 asian listan. Tehtävissä määritetään varsin tarkasti kaikki asiat, joita lautakunta hoitaa. Muun muassa talousarvion puitteissa toimiminen ja vuokraus- ja hankintatoimenpiteet määritetään. Kuitenkin tärkeimpinä tehtävinä johtosääntö määrää lautakunnalle tehtäväksi:

- Ohjata ja valvoa yleiskaavoitusta ja asemakaavoitusta.
- Ohjata ja valvoa kaupungin liikennesuunnittelua sekä seurata liikenteen ja liikenneturvallisuuden kehitystä kaupungissa.
- Päätää, mikäli ei toisin ole säädetty tai määrätty, katu- ja liikennealueella sekä muulla yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella liikennejärjestelyistä, lukuun ottamatta suuria ja suurehkoja tai periaatteellisesti merkittäviä liikennejärjestelyjä.
- Tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä sekä antaa lausuntoja, selvityksiä ja tietoja toimialaansa kuuluvista asioista.

Käytännössä kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksissä käydään läpi kaupunkisuunnitteluviraston esityksiä, jotka ovat pääasiassa lausuntoja, poikkeuslupahakemuksia tai kaavaehdotuksia. [Liite 1.] [8]

3.2.2 Pöytäkirjoista

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta oli vuonna 2012 pitänyt 36 kokousta. Näissä kokouksissa käytiin läpi esityslistalla olleet 10–30 päätettävää asiaa. Yhteensä esityslistan kohtia vuoden aikana kertyi 488 kappaletta. Suurin osa päätöksistä päätettiin päätösehdotuksen mukaan ilman pöytäkirjan merkintöjä vaatimaa käsittelyä. Näitä päätöksiä en ottanut mukaan laskelmiini. Varsinkin pienemmät asiat kuten poikkeusluvut eivät aiheuttaneet juuri muutoksia esittelijän esitykseen. [Liite 1.]

Esimerkiksi Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 14.8.2012 käytiin asialistalla 14 asiaa. Kokousteknisten asioiden lisäksi kokouksessa käytiin läpi viisi lausuntoa, kaksi asemakaavan muutosehdotusta, kutsukilpailun kilpailijoiden valinta, talousarvion toteutumisenennuste, rakentamiskiellon jatkaminen ja virkamiespäätökset. [14]

3.2.3 Päätökset

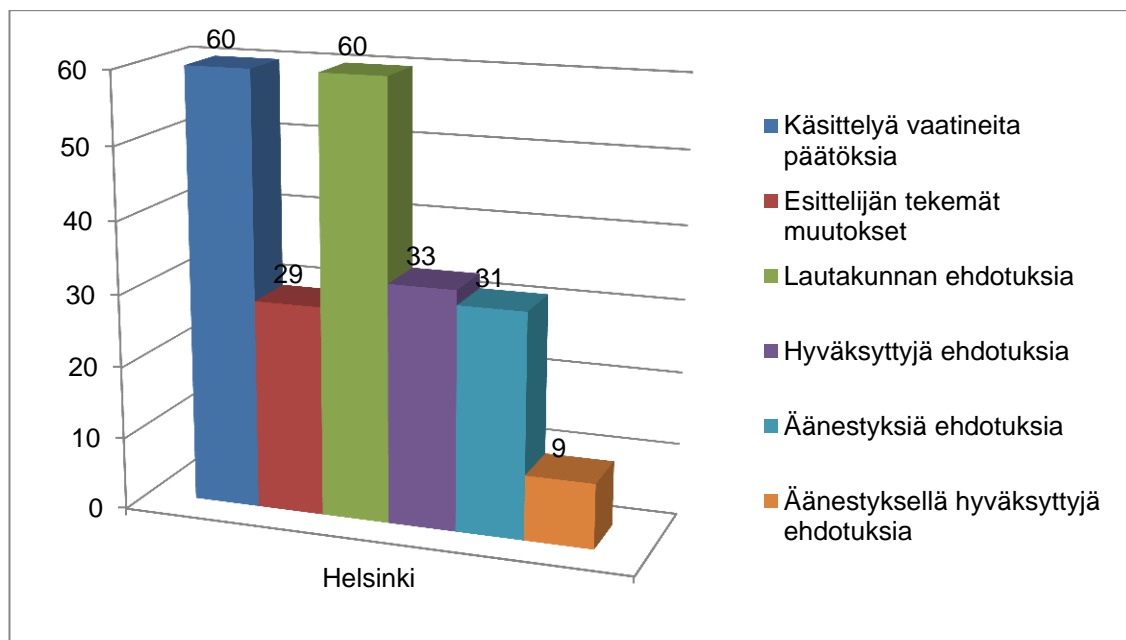
Päätöksiä, jotka vaativat käsittelyä Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnassa vuonna 2012, oli yhteensä 60 kappaletta. Niistä 29 sisälsi esittelijän tekemiä muutoksia. Ehdotuksia muutoksiksi lautakunnan jäseniltä tuli 60 kappaletta ja niistä käytiin 31 äänestystä. Joko yksimielisesti hyväksytyjä tai äänestyksellä hyväksytyjä ehdotuksia oli 33. Niistä oli 2 merkittävää, 21 tavallista ja 10 merkitykseltään vähäisiä. Päätökset, joihin lautakunta teki hyväksytyjä ehdotuksia, lukeutuivat 15 kaavoihin, 5 lausuntoon ja 5 muihin asioihin. [Liite 1.]

Päätösten muutoksista voidaan katsoa Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan vaikuttaneen kokouksessa keskimäärin noin kahteen päätökseen, joista toinen on esittelijän muutos. Esittelijän muutoksiin varmasti osin vaikuttavat lautakunnan jäsenten huomiot, jotka esittelijä otti nimiinsä, mutta osa on varmasti myös esittelijän itse tekemiä viimehetken huomioita esityksestä. Äänestykseen menneistä ehdotuksista suurin osa kaatui esittelijän pohjaehdotuksen hyväksi. Yhteensä yhdeksän äänestykseen mennyt-

tä lautakunnan jäsenen esitystä meni läpi, eli vajaa kolmannes. Hylätyissä esityksissä on mukana äänestyksessä hylättyjen lisäksi myös kannattamatta jääneet esitykset. (Kuvio 2.)

Hyväksytyistä ehdotuksista osa on muutoksia lausuntoihin, osa palautuksia uudelleen valmisteluun ja osa varsinaisia muutoksia ehdotuksiin sekä kaavoihin. Pöydälle jättämisehdotuksia en ottanut laskuun mukaan, koska asian siirtäminen seuraavaan kokoukseen ei varsinaisesti ole asioita muuttavaa vallankäyttöä. Tähän oli yksi poikkeus, jossa pöytäamisessä asetettiin kysymyksiä esittelijälle, joihin haluttiin vastaus ennen päätöksen tekemistä.

Vaikka esityslistan asioissa oli suuri määrä muita asioita kuin kaavoja, ovat hyväksytyt ehdotuksia tuottaneet asiat suurimmalta osaltaan keskittyneet niihin. Myös selvitykset saivat osansa lautakunnan tekemistä muutoksista. Esimerkiksi selvitykset jakelusemistä ja raitiotien tarpeesta saivat aikaan ehdotuksia.

Kuvio 2. Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan vuoden 2012 päätökset [liite 1]

3.2.4 Kokonaiskuva

Kokonaiskuvassa Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksenteosta jäi varsin ammattimainen kuva. Lautakunnan jäsenet ovat varsin pitkälti ammattipoliitikkoja ja

kaupunkisuunnitteluviraston esittelijät myös ammattilaisia. Päätöksissä käytiin läpi asiakokonaisuuksia, jotka keskimäärin eivät herättäneet lautakunnassa muutoksen tarvetta. Kuitenkin varsin aktiivisesti esityksiä tehtiin. Käytännössä joka kokouksessa oli ehdotuksia muokkaavia päätöksiä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Asian suuruus vaikutti päätöksentekoon siten, että isommat asiat nostivat esityksiä ja vaativat käsittelyä luonnollisesti enemmän. Pienet asemakaavamuutokset tai poikkeusluvut eivät aiheuttaneen muutosesityksiä, mutta lähes kaikki osayleiskaavakäsittelyt tuottivat muutosehdotuksia. Tästä voisi tehdä sellaisen johtopäätöksen, että kaupunkisuunnittelulautakunta on Helsingissä tehtävissään valvoja virkamiesten päätöksille, kun kyse on pienistä asioista. Merkitykseltään suurempien asioiden kohdalla se myös ohjasi kaupunkisuunnittelua ja muutti esityksiä. Erityisesti huomiota saavat päätökset, joissa voitiin synnyttää helposti vastakkainasettelua kuten parkkipaikat vastaan pyörätiet. [Liite 1.] [15]

3.3 Espoo

3.3.1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät

Espoon kaupunkisuunnittelulautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtajan lisäksi 11 jäsentä ja kaupunginhallituksen jäsen, yhteensä 14 jäsentä. Se pitää kokouksen kahden viikon välein, pois lukien kesä- ja joulutauot. Yhteensä kokouksia vuonna 2012 oli 19 kappaletta. [16]

Espoossa johtosääntö määrää lautakunnan työn puitteet. Kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät on määrätty Espoon kaupungin teknisen ja ympäristötoimen lautakuntien johtosäännössä. Johtosäännössä määritellään tehtävien ja ratkaisuvallan lisäksi muun muassa lautakuntien kokoonpano ja puheoikeus. [7]

Johtosääntö antaa kaikille teknisen ja ympäristötoimen lautakunnille yhdeksänkohtaisen listan tehtävistä ja ratkaisuvallasta. Näissä yhteisissä asioissa määritetään muun muassa ohjaamista ja valvomista valtuuston ja kaupunginhallituksen mukaisesti sekä yhteistyöstä muiden kuntien kanssa ja palveluiden järjestämisestä. [7]

Lisäksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle asetetaan erikseen omia tehtäviä ja ratkaisuvaltaa. [7]

Tehtävien osalta ensimmäisenä ja varmasti tärkeimpänä on ohjata ja valvoa Espoon kaupunkisuunnittelua. Muut tehtävät ovat

- huolehtia kaavoituksesta ja siihen liittyvistä asioista
- luoda edellytykset asunto-olojen ja elinkeinotoiminnan edistämiseksi
- huolehtia nimistöstä
- tiedottaa kaavoista. [7]

Ratkaisuvaltaa Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnalle annetaan johtosäännöllä yhdeksän kohdan verran:

- kaavoitusohjelman tekeminen ja työohjelman päättäminen
- ehdotusten tekeminen yleis- ja osayleiskaavoiksi sekä asemakaavoiksi ja niiden muutoksiksi
- muun kuin vaikutuksiltaan merkittävän asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksyminen, jos asiaan ei liity maankäyttösopimuksia
- asemakaavaehdotusten nähtäville hyväksyminen
- rakennuskielto ja toimenpiderajoitusten määrääminen
- ehdotuksien rakentamiskehotuksista tekeminen
- maa-aines- ja maisematyölupien ratkaiseminen
- korvauksista ja kustannuksista päättäminen
- asemakaavojen ajanmukaisuudesta päättäminen. [7]

Käytännössä Espoossa kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee erityisesti kaavaehdotuksia. Varsinkin asemakaavamuutoksien hyväksynnöillä on merkittävä osuus lautakunnan asialistalla. [12]

3.3.2 Pöytäkirjoista

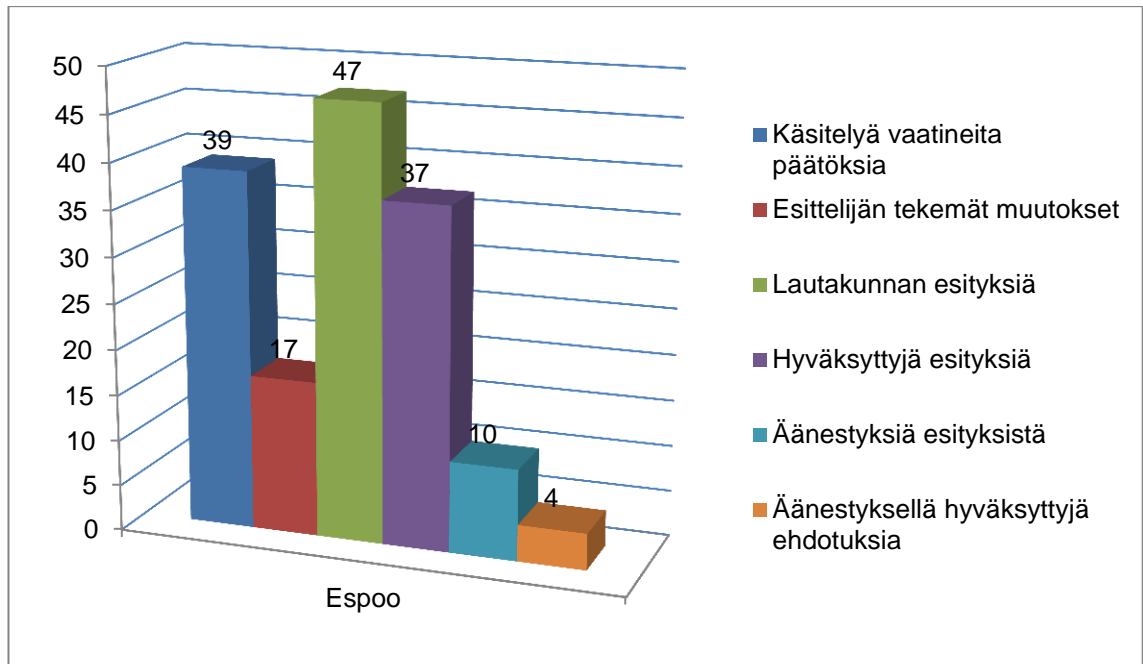
Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta oli vuonna 2012 pitänyt 19 kokousta. Helsingin tapaan kokouksissa käytiin läpi esityksiä, joita Espoon kaupunkisuunnittelukeskus oli tehnyt alueen kaavoitukseen liittyen. Käsiteltyjen asioiden määrä kokousta kohti oli vuonna 2012 keskimäärin 5-15 asiaa ja suurin osa niistä oli asemakaavan muutoksien tai uusien kaavojen käsittelyä. Yhteensä vuoden 2012 kokouksissa käsiteltiin 173 asiaa. [Liite 1.]

Esimerkiksi kokouksessa 22.8.2012 käsiteltiin yhdeksän asiaa. Niistä kokousteknisten asioiden lisäksi käytiin läpi asemakaavaehdotus, kaksi asemakaavan muutosehdotusta, selvitys, lausunto sekä päätöksiä ja kirjelmiä osio. [17]

3.3.3 Päätökset

Espossa käsittelyä vaatineita päätöksiä kaupunkisuunnittelulautakunta teki 39 (kuvio 3). Niistä 17 sisälsi esittelijän muutoksia, joista osan uskon olevan lautakunnan jäsenien tekemiä huomioita. Esityksiä muutokseksi, palautukseksi tai hylkäämiseksi lautakunnan jäsenet tekivät vuoden aikana 47 joista 37 hyväksyttiin. Äänestykseen päätyi 10 esitystä, joista neljä hyväksyttiin. Neljä esitystä myös hylättiin, koska ne eivät saaneet kannatusta. Hyväksytyistä esityksistä 2 oli mielestäni erityisen merkittävää, 17 normaalia muutosta ja 18 merkitykseltään vähäistä. Merkitykseltään vähäisistä päätöksistä suurin osa oli tiedotustilaisuuden pitäjän valintoja. Ne tuovat ehkä hieman vääristävän kuvan esityksillä muutettujen päätösten kokonaismäärästä. [Liite 1.]

Kuvio 3. Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnan vuoden 2012 päätökset [liite 1]

Kaksi mielestäni merkittävää päätöstä, jotka kaupunkisuunnittelulautakunta teki, olivat Tapiolan kaavan palautus ja Lommilan asemakaavan hylkääminen. Päätösten aihealueet jakautuivat 15 kaavoihin, 1 lausuntoon ja 7 muihin. Muista päätöksistä suurin osa on jo mainittuja tiedotustilaisuuden pitäjän valintoja. Niiden lisäksi löytyy selostus toimistotehtävistä, talousarvio ja taloussuunnitelma sekä kehittämissinjaukset. [Liite 1.] [18; 19.]

3.3.4 Kokonaiskuva

Espoossa erona muihin kaupunkeihin oli asioiden keskittyminen itse kaavoihin. Toki lausuntoja ja muita asioita oli myös esillä, mutta niiden suhde kaavaesitysten käsitteelyyn oli huomattavan pieni. Esityksiä päätöksiin Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta teki mielestäni merkittävässä määrin, ja ne olivat pääasiassa varsin pitkälle pohdittuja.

Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirjoista niin asiamääristä kuin käsitteelystä ja päätöksistä jäi kokonaiskuvana tehokas ja järjestelmällinen ote. Silti päätökset kuten Lommilan asemakaavaehdotuksen hylkääminen, antoivat kuvaa pienestä vastakkainasettelusta kaavojen suunnittelijoiden ja lautakunnan jäsenten välillä.

3.4 Vantaa

3.4.1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan koostumus ja tehtävät

Vantaalla kaupunkisuunnittelulautakunta koostuu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 15 jäsenestä sekä kaupunginhallituksen edusajastajasta, yhteensä 18 jäsentä. [20]

Virallisesti kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät määrittää Vantaalla Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnan johtosääntö. Siinä määritetään tehtäväalue, kokoonpano, ratkaisovalta, kokoukset ja päätöksenteko. Tehtäväalueesta näkee, että Vantaalla kaupunkisuunnittelulautakunta vastaa paljon enemmän sopimusten ja kiinteistöomaisuuden hoidosta. Ratkaisuvallaa lautakunnalle on annettu 27 kohdan listan verran. [9]

Varsinaista kaavoitukseen liittyvää ratkaisuvallaa lautakunnalla on ainoastaan oikeudessa asettaa nähtäville asemakaavoja, joihin ei liity maankäyttö- tai kunnallistekniikan sopimuksia. Muuten kaavat mainitaan ainoastaan nimistön ja tonttijaosta päättämisen yhteydessä, mutta lautakunnalla on myös valmisteluvastuu liikennestrategiasta. Ratkaisuvallaa lautakunnalla sen sijaan on tonttikaupassa, palveluntuotannossa, maan vuokrauksessa ja sopimuksissa. [9]

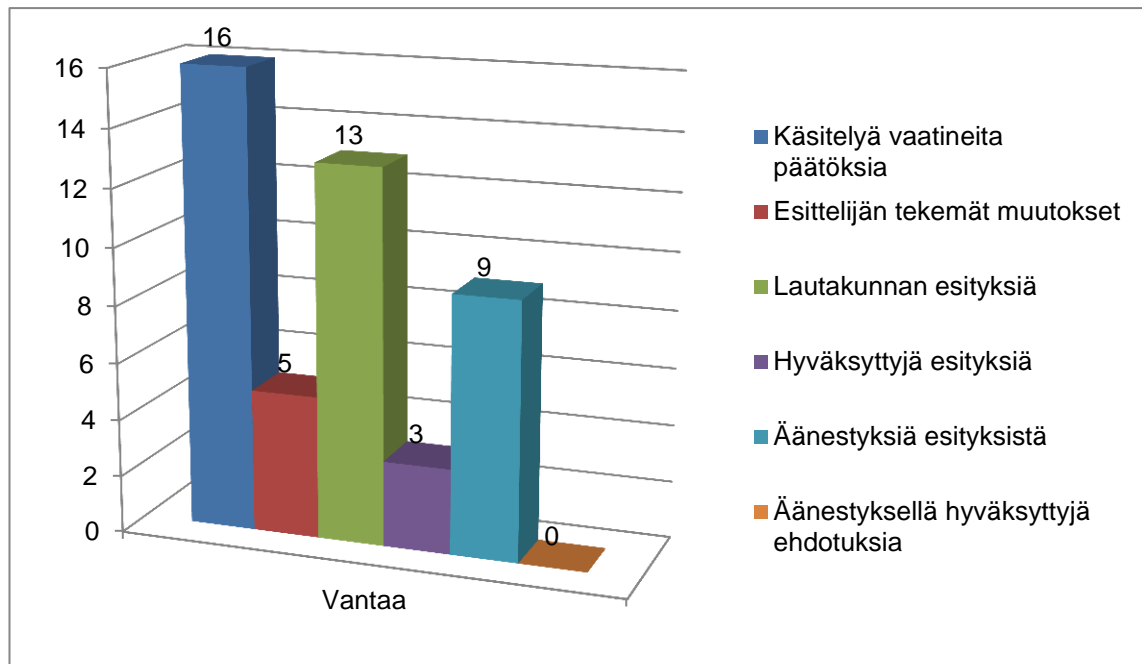
3.4.2 Pöytäkirjoista

Vantaalla kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksia vuonna 2012 oli 16 kappaletta. Niissä esityslistalla oli asioita 15–35. Yhteensä vuonna 2012 kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksissa Vantaalla käytiin 313 esityslistalla ollutta asiaa. Esityslistan asioissa oli normaalien kaava-asioiden lisäksi runsaasti muita asioita, kuten tonttikauppaa, sopimuksia ja lausuntoja hallinto-oikeudelle sekä muille tahoille. [Liite 1.] [21]

Esimerkiksi kokouksessa 20.8.2012 käytiin läpi 27 esityslistan asiaa. Niistä kokousteknisten asioiden lisäksi oli tiedotusasioita, ottomenettelyn päätökset, puolivuosisraportti, kuusi lausuntoa, kaksi asemakaavamuutosta, yksi asemakaava, yksi tilan osto, yksi tontin varaaminen, yksi määräalojen myynti, neljä oikaisuvaatimusta ja kaksi tontin myyntiä. [21]

3.4.3 Päätökset

Päätösten saralla Vantaa eroaa Espoosta ja Helsingistä merkittävästi esityksestä muuttujen päätösten pienen määrän vuoksi. Yhteensä esityksestä muuttuneita päätöksiä oli kahdeksan, joista viisi muutosta oli esittelijän tekemiä. Näin varsinaisia muutoksia kaupunkisuunnittelulautakunta teki vain kolmeen päätökseen, joista merkittävin oli palautus tontin varaamisessa, jossa haluttiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta lausunto ennen päätöksen tekemistä. Muut kaksi olivat tarkennus ja merkintä pöytäkirjaan. Esityksiä vuoden aikana tehtiin 13, mutta näitä muutamaa lukuun ottamatta ne eivät saaneet kannatusta tai hylättiin äänestyksessä. Äänestykseen asti päätyi yhteensä 9 esitystä. (Kuvio 4.) [Liite 1.]

Kuvio 4. Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnan vuoden 2012 päätökset [liite 1]

3.4.4 Kokonaiskuva

Ihmetystä vähän herättää, että Vantaan 18 jäsenen kaupunkisuunnittelulautakunta ei tehnyt käytännössä ainoatakaan muutosta vuonna 2012 kokouksissa olleisiin asioihin. Se kokoontui 16 kertaa vuoden aikana käsitellen 313 esityslistalla ollutta asiaa. Kokonaisuudessaan lautakunta eroaa jo johtosäännöllään verrokkikaupungeista. Varsinaisia

johtopäätöksiä on vaikea vetää. Lukuja voisi kuitenkin tulkita siten, että lautakunnan tarve puuttua esitettyihin asioihin vähenee, kun asioiden määrä kokousta kohti on suuri ja käsiteltävät asiat merkitykseltään pienehköjä. Tällaisia ovat esimerkiksi lausunnot hallinto-oikeudenpäätöksiin tuista maalämmön käyttöön tai tonttien varaamista ja maa-alueen myymistä koskevat asiat. Lautakunnalla on myös huomattavasti isompi jäsenmäärä, mikä voi tuoda etäisyyttä sen toimintaan.

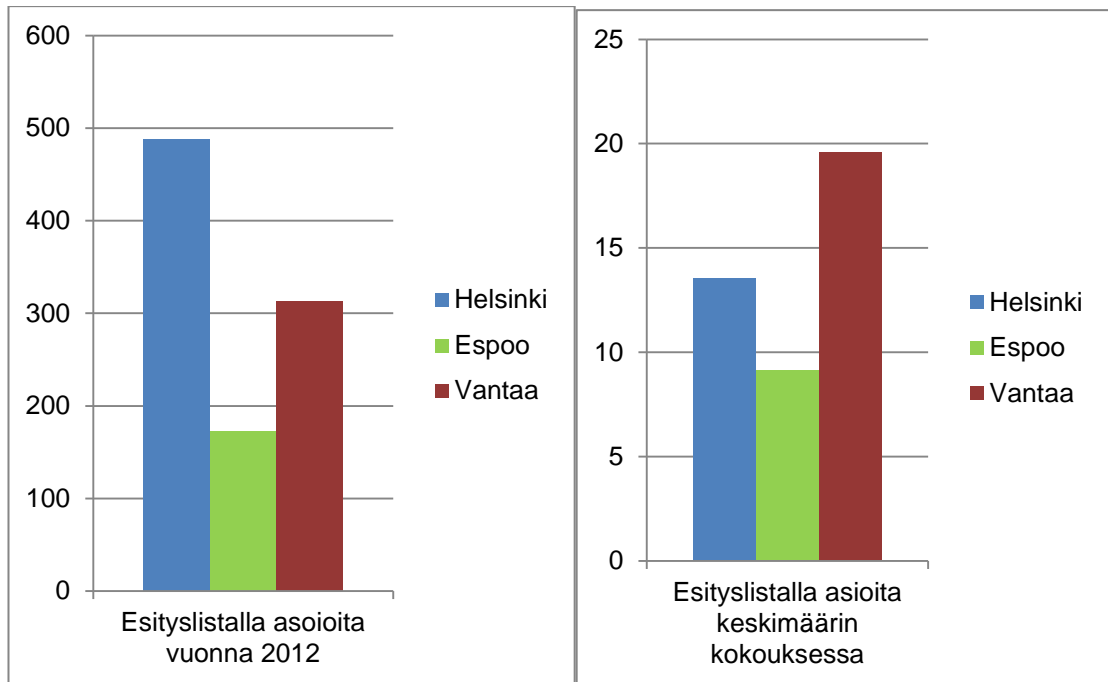
Voi tietenkin myös olla, että Vantaan kaupunkisuunnitteluyksikkö tekee niin laadukasta työtä, että lautakunnassa ei juuri löydy siihen mitään muutettavaa. Kuitenkin jos katsoo muiden kaupunkien päätöksiä, on esityksiä ja muutoksia tullut erityisesti isoissa asioissa ja kaavahankkeissa, joita Vantaalla kaupunkisuunnittelulautakunta ei suurissa määrin käsittele.

Pohdin myös, kuinka mielekkäänä lautakunnan jäsenet näkevät sellaisen luottamuselimessä toimimisen, jossa kaikki asiat päätetään käytännössä esityksen mukaan. Uskoisin, että kokoukset eivät voi olla kovin mielenkiintoisia, mutta tuskin pöytäkirjat kertovat asiasta koko totuutta.

3.5 Yhteenveto ja vertailu

3.5.1 Päätösten ja käsiteltyjen asioiden määrä

Vasemmanpuolisesta pylväsdiagrammista (kuvio 5) voidaan nähdä esityslistalla olleiden asioiden kokonaismäärä vuonna 2012. Tästä näkee, että Espoossa asialistalla olevia asioita oli selkeästi vähemmän kuin naapurikaupungeissa. Tämä näkyy asioiden sisällössä siten, että käytännössä lähes kaikki Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnassa käsiteltävät asiat olivat kaavaesityksiä ja mielestäni merkityksellisiä. Muissa kaupungeissa vastaavasti erityisesti lausunnot ja muut asiat kuten poikkeuslupahakemukset tuottivat käsiteltäviä asioita kaavojen lisäksi. Vantaalla myös tonttien myynti- ja oikaisuvaatimukset tuottivat runsaasti käsiteltäviä esityksiä. Asioiden määrä kokousta kohti näkyy oikeanpuoleisesta (kuvio 6) diagrammista, joka näyttää keskimääräiset esityslistan asiamäärät. Siinä Vantaan kokousten asialistojen pylväs nousee korkealle, kun taas Helsingin pylvään suhteellinen koko pienenee.

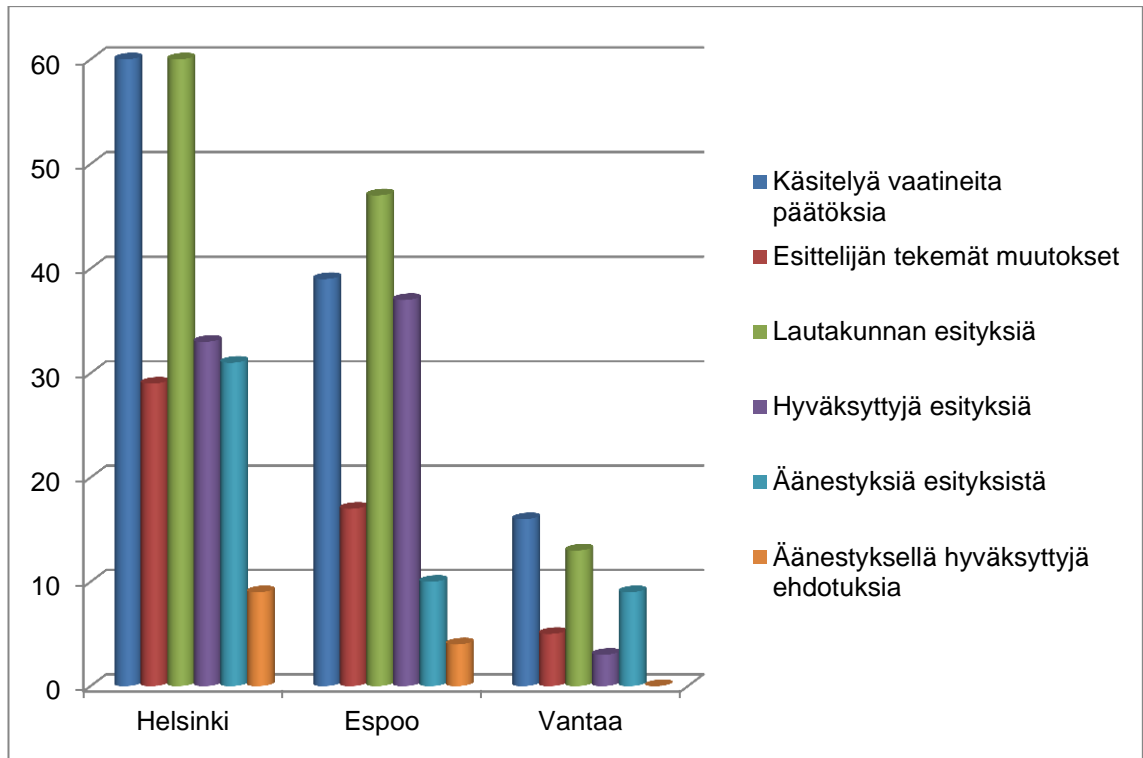
Kuvio 5. Esityslistan asioiden määrä [liite 1]

Kuvio 6. Esityslistan kohtien määrä jaettuna kokousten määrällä [liite 1]

Kokonaisuudessaan päätökset vuodelta 2012 kertovat paljon jo todettua asiaa: Espoo ja Helsinki tekevät kaupunkisuunnittelulautakunnassa muutoksia ja esityksiä samankaltaisia määriä. Vantaa ei suurissa määrin tee edes esityksiä.

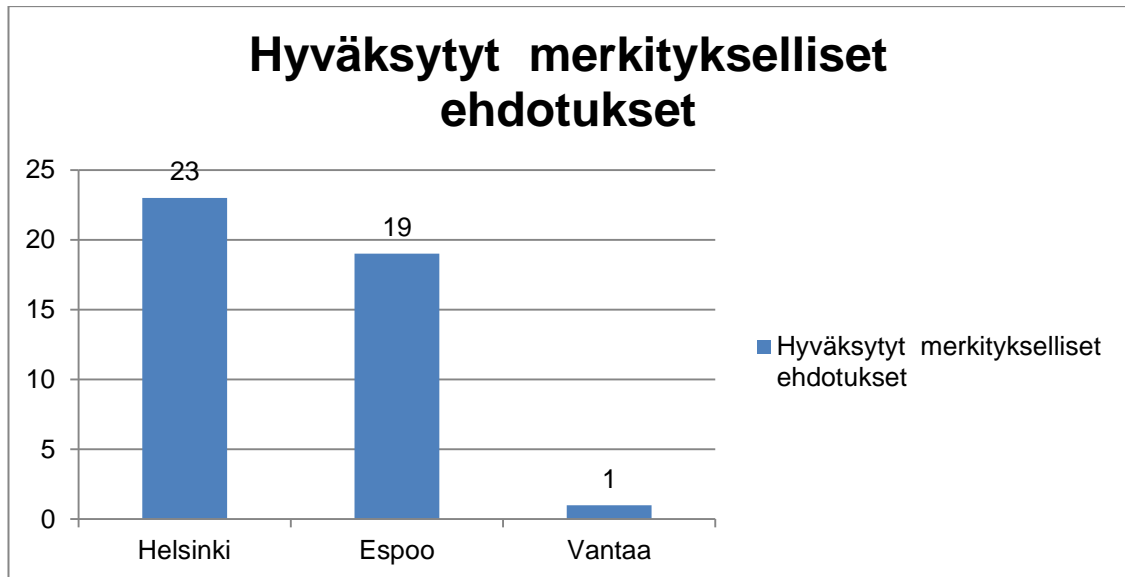
Äänestyksiin päädyttiin Helsingissä selvästi useammin kuin Espoossa, jossa pääasiallisesti esitykset hyväksyttiin yksimielisesti, ainoastaan 10 kannatetuista esityksistä päättyi äänestykseen. Vantaalla taas kaikki äänestykset päättyivät hylkäämään esityksen selvin lukemin, ja äänestykseen päätyneistä esityksistäkin melkein puolet tuli yhdestä päätöksestä, johon lautakunnan jäsen teki neljä äänestyksessä kaatunutta esitystä. (Kuvio 7.)

Kaupunkisuunnittelulautakunnat näissä kolmessa kaupungissa ovat varsin erilaisia, siten tällainen päätösmäärien vertailu antaa ehkä väärää kuvaa. En pysty aineiston perusteella sanomaan, että yhden kaupungin toiminta olisi parempaa kuin toisen. Ainoastaan voin nähdä, että se on selvästi erilaista ja osoittaa miten päätöksenteko on järjestetty ja miten se toimii käytännössä.

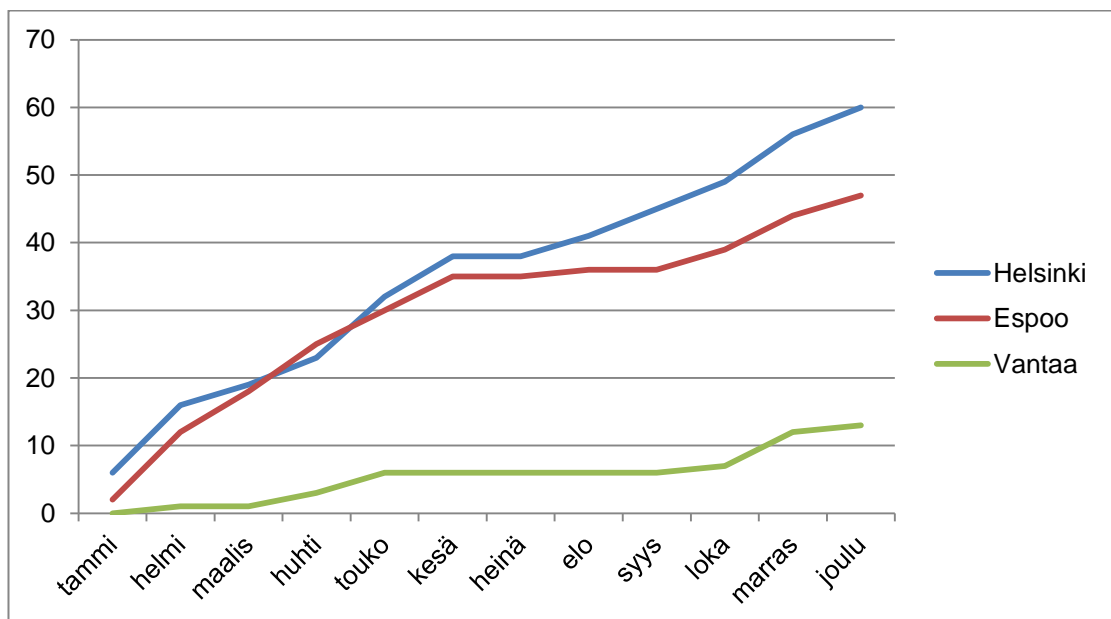
Kuvio 7. Päätöksien määrä eri kaupungeissa [liite1]

Kun kaupunkisuunnittelulautakuntien jäsenten tekemien hyväksytyjen esitysten määrästä poistetaan merkitykseltään vähäiset päätökset, saadaan realistisempi kuva siitä, miten paljon kaupunkisuunnittelulautakunnat tosiasiasa vaikuttavat asioihin (kuvio 7). Noin kahdenkymmenen asian muuttaminen oli muutosten kokonaismäärä vuonna 2012 Espoossa ja Helsingissä. Se ei minusta vaikuta liian suurelta määrältä. Kuitenkin on otettava huomioon, että kaupunkisuunnittelulautakunta pakottaa esitettäville asioille tietyn tason jo pelkällä olemassaolollaan. Vantaa painii jälleen yhdellä päätöksellä eri sarjassa. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Päätösten määrä kun merkitykseltään vähäiset päätökset poistetaan [liite 1]

Seuraavana vertailudiagrammina ovat kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenten esitysten kertymät vuoden 2012 aikana (kuvio 9). Mitään valtavia kertymäpiikkejä ei näy kuvioista, vaan suhteellisen tasaisesti esitykset jakautuvat vuoden ajalle. Pieniä kertymäpiikkejä on huomioitavissa kokoustaukoja edeltävissä ja vuoden ensimmäisissä kokouksissa. Myös esityslistan asiamäärissä on huomioitavissa samankaltaista muutosta, joka luonnollisesti heijastuu myös näihin lautakunnan tekemien esitysten lukemiin.

Kuvio 9. Kaupunkisuunnittelulautakuntien jäsenten tekemien esitysten kertyminen vuoden aikana [liite 1]

3.5.2 Merkittävät päätökset

Päätöksissä oli tuotu keskimäärin esiin hyviä asioita ja ne sekä Helsingissä että Espoossa muokkasivat päätöksiä huomattavissa määrin. Merkityksellisemmät päätökset koskivat isoja kaava-asioita. Merkityksellisimmät muutokset aiheuttaneet päätökset olivat Hernesaaren osayleiskaava sekä Viikinrannan, Lommilan ja Tapiolan asemakaavat. [Liite 1.]

Helsingin Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksessa helikopterikentän varauksesta käytiin väantöä ja myös viljasiiloja haluttiin alueelta kaupunkisuunnittelulautakunnan toimesta pois. Lopullisessa päätöksessä muutettiin kaavamerkintä helikopterikentän kohdalla LL-1:stä ES-4:ään ja sen kohtalo jätettiin siten vaihtoehtoiseksi lisäselvitysten varaan. Osa lautakunnan jäsenistä halusi helikopterikentän kokonaan pois kaavasta sen syödessä muulta kaavoitukselta mahdollisuuksia meteli- ja muiden haittojen huomioimisen vuoksi. Sen toteuttamista myös epäiltiin vahvasti, koska kenttä tuli toteuttaa kalliille täyttömaalle. [22]

Helsingin Viikinrannan asemakaavassa väännettiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa pienteollisuusalueen olemassaolosta. Kysymyksenä oli, pitääkö pienteollisuusalue säilyttää vai muuttaa asuntoalueeksi asemakaavassa. Lopulta hyväksytyllä ehdotuksella rajattiin 25 000 kerrosneliometriä asuntorakennusalaan pois, jotta yrityksiä ei häädettäisi. Oli myös muutosesitys 35 000 neliömetrin asuntorakentamisen lisäämisestä, mutta se kaatui äänestyksessä. [23]

Lommilan asemakaavamuutoksen käsittelyssä Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnasta tuli kannatettu ehdotus esityksen hylkäämisestä. Hylkäämisen perusteluissa todettiin, että lautakunnan aikaisemmin esittämiä muutoksia ei ollut otettu huomioon kaavassa. Erityisesti päivittäistavarakaupan määrästä tehty yksimielinen päätös oli jätetty huomiotta. Äänestyksessä ehdotus hylkäämisestä meni läpi äänin 6—7. Päätös hylkäämisestä kuitenkin kierrettiin teknisen toimen johtajan otto-oikeudella kaupunginhallitukseen. Kaupunginhallitus hyväksyi kaavan, mutta valtuusto taas palautti sen uudelleen valmisteltavaksi juuri päivittäistavarakaupan kokoa rajaten.[18]

Esityksessä Espoon Tapiolan Steniuksenkummun asemakaavaksi ja asemakaavan muutokseksi oli erityisesti kyse parkkipaikkojen muuttamisesta maan päältä maan alle. Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti esityksen äänestyksen jälkeen. Palauttamis-

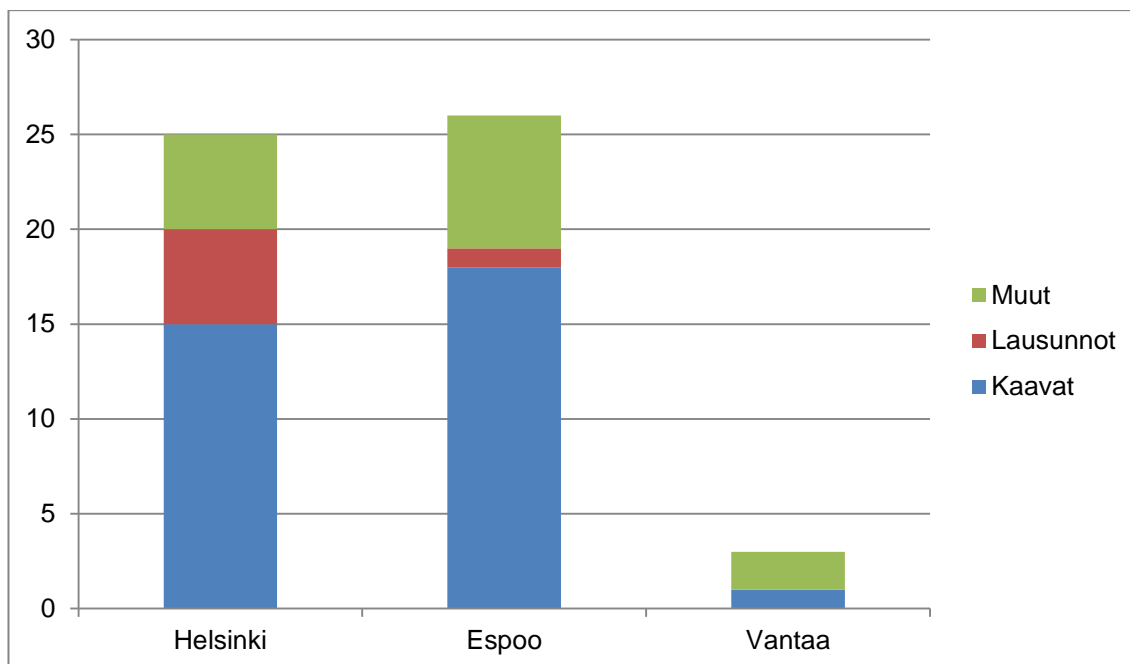
päätöksessä haluttiin, että nykyistä ehdotusta parannetaan vaihtoehdoilla, jossa parkkipaikat ovat maan tai rakennusten alla. Myös kaavamääräyksiä ja kaavakarttaa tuli tarkentaa. [19]

3.5.3 Muutoksia herättäneet asiat

Pöytäkirjoista voi todeta, että merkitykselliset asiat kiinnostavat ja saavat poliittisen elimen, kuten kaupunkisuunnittelulautakunnan, käyttämään valtaansa ja asettamaan esityksiä. Aina esitetty muutos ei ollut merkittävä, vaan kyse saattoi olla sanamuotojen hiomisesta tai tiettyjen pienten asioiden muuttamisesta.

Usein lautakunta ei halunnut itse ruveta asiaa muuttamaan, vaan palautti asian uudelleen valmisteltavaksi tietyillä määreillä. Eripuraa voi syntyä myös suunnittelijan ja kaupunkisuunnittelulautakunnan välille, mikä näkyy varsinkin Lommilan tapauksessa, jossa kaupunkisuunnittelulautakunta kierrettiin. Kuitenkaan ei vaaleilla valittuja päätöksen tekijöitä voitu asiassa ohittaa, kun Lommilan asemakaava palautettiin valtuustokäsittelyssä takaisin valmisteltavaksi. [18]

Kokonaisuudessaan kaupunkisuunnittelulautakuntien muutokset päätöksiin kohdistuivat pääasiassa kaavoihin. Helsingissä lausunnot aiheuttivat viisi muutosta ja Espoossa ainoastaan yhden. Muissa asioissa, joita lautakunta erityisesti käsitteli päätöksissään, esiintyi liikennesuunnitelma, selostuksia ja tiedotustilaisuuden pitäjiä valintoja. Vantaalla päätöksiä ei muutettu kuin kolmen asian kohdalla, jotka koskivat osayleiskaavaa, tontin varaamista ja asemakaavoituksen tavoiteaikataulua. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Aihealue johon kaupunkisuunnittelulautakuntien hyväksytyt esitykset kohdistuivat [liite 1]

Suurelta osin näen kaupunkisuunnittelulautakunnan roolin esitysten valvojana. Lautakunta valvoo, että virkamiesten tekemät asiat eivät mene kenenkään huomaamatta läpi, ja päätöksenteko saa demokraattisen välineen, joka on keskittynyt kaupunkisuunnitteluun. Tällainen tehtävä vaikuttaa ainakin Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa toimintamenettelyssä olevan. Varsinkin Helsingissä lautakunnan jäsenet myös nostavat asioita esiin vahvasti blogeissaan ja antamalla lausuntoja medialle.

3.5.4 Yhteenveto

Pöytäkirjoja ja johtosäntöjä tutkittuani kaupunkisuunnittelulautakunnista on jäänyt mieleen varsin paljon jo todettuja asioita. Eri kaupungeissa lautakuntien tehtävät ovat erilaisia, vaikka nimi kaupunkisuunnittelulautakunta on sama. Lautakunnat ovat luottamuselimiä, jotka antavat päätöksenteolle demokraattista pohjaa. Lautakuntien päätökset eivät yleensä ratkaisevasti muuta esitettyjä asioita. Muutoksia päätöksiin lautakunnassa herättävät erityisesti isommat asiat, mutta myös pienempää osioiden hiontaa tapahtuu. Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenten omat ehdotukset kohdistuvat yleensä kaavoihin, vaikka esityslistoilla on paljon myös muita asioita. Lautakunnan jäsenet eivät tee yleensä huolimattomia, vaan perusteltuja, muutoksia päätöksiin.

4 Kysely kaupunkisuunnittelulautakunnista ja niiden toiminnasta

4.1 Tietojen keruusta

Saadakseni eri asianomaisilta mielipiteitä kaupunkisuunnittelulautakunnan roolista suoritin verkkokyselyn aiheesta ja lähetin sen lautakuntien jäsenille ja kaupunkien kaupunkisuunnitteluelimille.

Tavoitteenani kyselyn avulla oli saada kuva siitä, miten eri osapuolet näkevät kaupunkisuunnittelulautakunnan roolin ja tehtävän kaupunkisuunnittelun päätöksenteossa.

4.2 Kysymykset

Kysymyksiä kyselyssä oli kymmenen, joista kaksi ensimmäistä jaottelivat vastaajia kaupungin ja toimen mukaan. Lisäksi viimeinen kysymys oli palautemahdollisuus, joten varsinaisia asiakysymyksiä oli yhteensä seitsemän kappaletta. Kysymysten asettelu ei onnistunut täydellisesti, mutta niillä saatiin silti hyvin mielipiteitä kerättyä. [Liite 2.]

4.2.1 Vaikutusta vaativat asiat

Asiakysymyksistä ensimmäinen kuului ”Missä asioissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on erityistä vaikutusta tai erityistä tarvetta vaikuttaa?” Vastausvaihtoehtoina oli 11 kohtaa:

- Liikennevaihtoehdot
- Ympäristöystävällisyys
- Visuaalinen ilme
- Rakennustehokkuus
- Esteettömyys
- Parkkipaikka ratkaisut
- Kokonaiskuva
- Erityisryhmien edustaminen

- Tulevaisuuden huomioiminen
- Taloudelliset näkökohdat
- Kaupunkirakenteen sosiaalinen eriytyminen.

Näistä vastaajan tuli valita enintään kolme mielestään tärkeintä tai antaa oma vaihtoehtonsa. Kysymyksellä pyrin saamaan vastaajalta mielipiteen siitä millaisiin asioihin lautakunnan nähdään vaikuttavan ja missä asioissa yleensä kaupunkisuunnittelulautakunnan ja suunnittelijoiden näkemykset eroavat niin, että tarvetta vaikuttamiseen esiintyy. [Liite 2.]

4.2.2 Tärkein tehtävä

Toinen kysymys kuului ”Mikä on mielestäsi lautakunnan jäsenen tärkein tehtävä?”, johon vastausvaihtoehtoina annoin seuraavia vaihtoehtoja:

- olla valvoja virkamiesten esityksille
- ohjata kaavojen suunnittelua
- muokata päätöksiä omien mielipiteiden suuntaan
- havaita virheet esitetyistä asioista
- luoda näkyvyyttä kaavapäätöksille
- ja muu oma vaihtoehto.

Tällä kysymyksellä pyrin lähinnä saamaan vastausta kysymykseen siitä, onko kaupunkisuunnittelulautakunta asianosaisten mielestä ohjaaja vai valvoja ja näkykö politiikka aiheessa niin paljon, että se ajaisi näiden yleisten päätehtävien ohi, joko suoraan omien asioiden ajamisena ja esiin tuomisena tai sitten normaalina julkisuushakuisuutena. Toki näkyvyyden luomisesta asialle on muitakin tärkeitä motiiveja kuin poliittisten pisteiden hakeminen. [Liite 2.]

4.2.3 Osaaminen ja tietotaso

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenien tietotasoa tiedustelin seuraavalla kahdella kysymyksellä, joista ensimmäinen oli ”Onko mielestäsi kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenillä pääsääntöisesti riittävä tietotaito päättää kaupunkisuunnitteluun liittyvistä asi-

oista?”. Siihen pyysin määrittelemään tietotason riittävyyttä asteikolla yhdestä viiteen. Rajasin tarkoituksella kysymyksen tietotason riittävyyteen, enkä sen yleiseen tasoon, koska riittävyys on mielestäni se seikka, joka merkitsee, eikä täyttä ammattilaisuutta luottamushenkilöltä voi käytännössä vaatia.

Toisessa kysymyksessä kysyin ”Pitäisikö lautakunnan jäsenille antaa mielestäsi enemmän perustavanlaatuisia tietoja kaupunkisuunnittelusta?”. Vastausvaihtoehdoiksi annoin tiukasti tähän kysymykseen *kyllä* tai *ei*. Vaihtoehtoina ajattelin ensin kysyä, kuinka paljon lisää perustavaa tietoa lautakunnan jäsenet tarvitsisivat, mutta ajattelin että kyllä- ja ei-vaihtoehdot tarjoavat selvemmän kuvan vastaajien mielipiteistä asiaan. [Liite 2.]

4.2.4 Hyödyllisyys, vallankäytön määrä ja asioiden kokoluokka

Viimeiset kolme asiakysymystä selvittivät mielipiteitä kaupunkisuunnittelulautakunnan hyödyllisyydestä, sen vallankäytön määrästä ja käsittelemien asioiden kokoluokasta. Kysymykset olivat ”Kuinka hyödyllisenä pidät kaupunkisuunnittelulautakunnan roolia kaupunkisuunnittelussa?”, ”Kuinka paljon kaupunkisuunnittelulautakunta käyttää mielestäsi sillä olevaa valtaa?” ja ”Ovatko kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelemät asiat kokoluokaltaan mielestäsi?”. Kaikissa kysymyksissä oli viisi vaihtoehtoa erittäin hyödyllisestä haitalliseen, liiasta vallankäytöstä olemattomaan vallankäyttöön ja liian laajoista liian tarkkoihin asiakokonaisuuksiin.

Kysymyksillä pyrin selvittämään asioita, joita nousi esiin pöytäkirjoja läpikäydessäni. Koetaanko lautakunnan rooli hyödylliseksi vai kaavoitusta hidastavaksi? Käyttääkö se liikaa valtaansa ja sotkee kaupunkisuunnittelun tavoitteita vai liian vähän ja on hyödytön pysähdys kaavoitusprosessissa? Onko päätösten koko liian tarkka tai merkityksetön, että ne lautakunnan jäsentä kiinnostaisivat vai liian laaja niin, että lautakunnan jäsenen on haastavaa omaksua kokonaisuutta? [Liite 2.]

4.3 Vastaukset

4.3.1 Vastaajat

Kahdella ensimmäisellä kysymyksellä jaottelin vastaajia kaupungin ja toimen mukaan.

Yhteensä vastauksia tuli 33 kappaletta. Vastaukset tulivat varsin nopeasti niitä pyydettyäni, ja viimeisenä viitenä päivänä ennen asettamaani aikarajaa ei vastauksia tullut kuin yksi kappale.

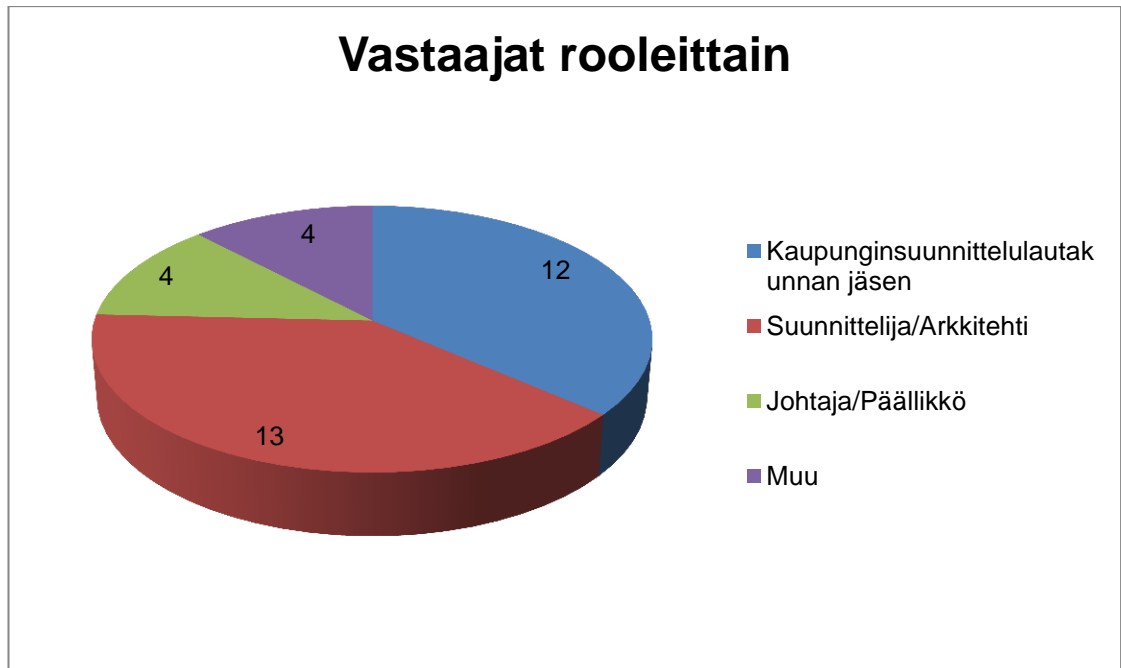
Vastauksia tuli selvästi eniten Espoosta 19 kappaletta. Vantaaltakin tuli vastauksia hyvin, yhteensä 11 kappaletta. Helsingin vastaukset jäivät vain neljään kappaleeseen. Yhdessä vastauksessa ei ollut kaupunkia merkitty. (Kuvio 11.) [Liite 2]

Kuvio 11. Vastausten jako kaupungeittain [liite 2]

Vastaajat kyselyyn jakautuivat hyvin eri osapuolien kesken (kuvio 12). Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniä vastasi tasaisesti kaikista kaupungeista. Yhteensä heiltä tuli 12 vastausta, joista neljä Helsingistä, kolme Vantaalta ja viisi Espoosta. Suunnittelijoita ja arkkitehteja vastasi hyvin Espoosta ja Vantaalta. Valitettavasti Helsingistä ei kaupunkisuunnitteluvirastosta tullut ainoatakaan vastausta. Myös johtajat ja päälliköt jakaantuivat Espoon ja Vantaan kesken tasaisesti. Muut vastaajat olivat toimistosihteri, asiakaspalvelija, kaupunginhallituksen valvoja ja yksi ei ilmoittanut rooliaan.

Kokonaisuudessaan vastaukset tulivat hyvin tasaisesti eri osapuolilta. Ainoastaan Helsingin virkamiesten puutos oli valitettavaa. [Liite 2.]

Kuvio 12. Vastaajien roolit kaupunkisuunnittelussa [liite 2]

4.3.2 Asiat joissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on vaikutusta

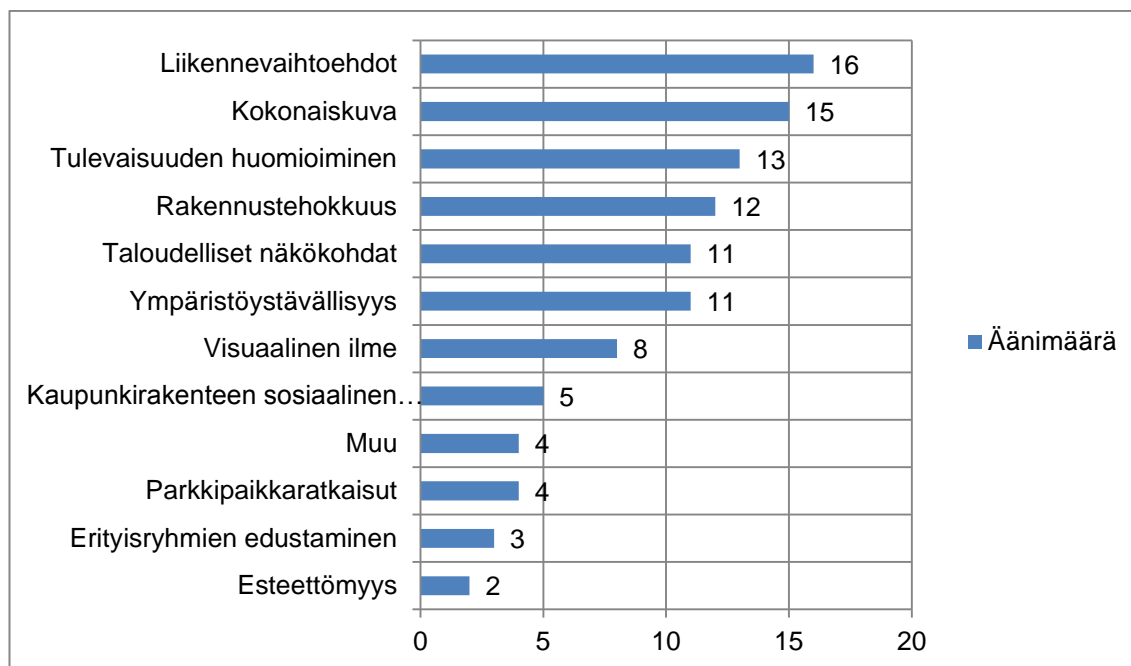
Ensimmäisessä asia kysymyksessä ”Missä asioissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on erityistä vaikutusta tai tarvetta vaikuttaa?” annetuista vastausvaihtoehdoista isot kokonaisuudet nousivat vastaajien mielestä merkittävimmiksi asioiksi (kuvio 13). Liikennevaihtoehdot sai suurimman osan vastaajien valitsemista vaihtoehdoista, ja se löytyi melkein joka toiselta vastaajalta valittuna. Myös kokonaiskuva ja tulevaisuuden huomioiminen olivat vahvasti vastaajien mielestä lautakunnan vaikutusalueella.

Tarkemmista asioista tuli myös kaavoituksen nykypäivän perusasiat esille eli rakennustehokkuus, taloudelliset näkökohdat ja ympäristöystävällisyys. Ne kaikki saivat noin kolmasosan vastaajista valitsemaan asian.

Parkkipaikkaratkaisut, erityisryhmien edustaminen ja esteettömyys jäivät vähälle huomiolle, vaikka pöytäkirjojen päätöksissä niihin kaikkiin tehtiin muutosesityksiä lautakuntien toimesta. Erityisesti merkittävissä lautakunnan päätöksissä oli Tapiolan parkkipaikkojen muuttaminen maan alle ja Viikinrannan yritysten säilyttäminen.

Neljä vastaajista valitsi myös muun oman vaihtoehdon. Yksi näistä vastasi kaikki edellä mainitut, eli ei pystynyt valitsemaan. Myös kaksi muuta ei ollut osannut päättää tai

noudattaa kolmen vaihtoehdon valintaan, vaan oli merkinnyt melkein kaikki vaihtoehdot. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että olisi parempi, jos lautakunta ei vaikuttaisi mihinkään asioista, koska poliittiset päätökset ovat aina huonompia. Kaksi muuta vastausta olivat elinvoimainen ja tasapainoinen kaupunkirakenne sekä politiikan työväline. [Liite 2]

Kuvio 13. Asiat, johon lautakunnalla on vaikutusta tai tarvetta vaikuttaa vastaajien mielestä [liite 2]

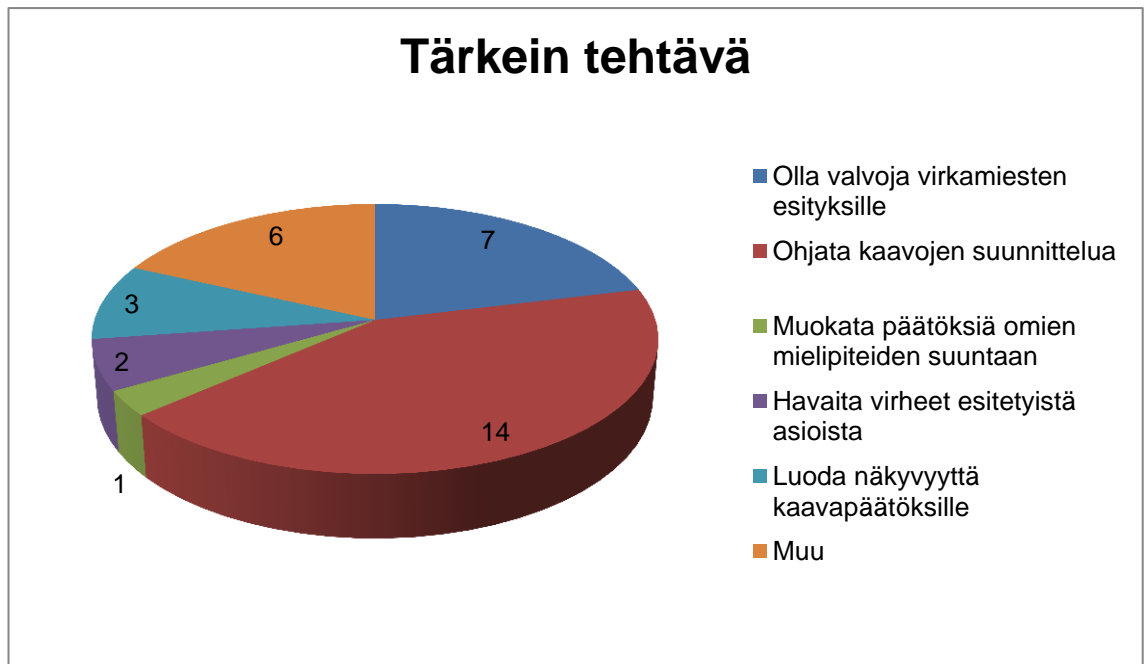
4.3.3 Tärkein tehtävä

Kysymyksessä tärkeimmästä tehtävästä pyrin selvittämään, nähdäänkö kaupunkisuunnittelu lautakunta enemmän valvojana vai ohjaajana. Vastauksista ohjaaja sai selvästi enemmän ääniä. Siten voi todeta, että asianosaisten mielestä kaupunkisuunnittelulautakunta ohjaa kaavoitusta. (Kuvio 14.)

Muut vastausvaihtoehdot saivat myös runsaasti vastauksia, joten mielipide tehtävän kuvasta on paljolti muuta kuin ohjata ja valvoa. Muissa vastaajien omissa vaihtoehdoissa oli kuusi vastausta. Vastauksista kahdessa todettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävän olevan demokraattinen elin ja kuntalaisen äänitorvi. Vastauksista tuli myös esiin tärkeimpänä tehtävänä vastuun kantaminen, vastuullinen kaupunkikehitys

ja kaupungin elinvoimaisuuden kehitys. Yksi vastaajista oli jopa sitä mieltä, että tärkein tehtävä olisi antaa suunnittelijoille työrauha. [Liite 2.]

Kuvio 14. Kaupunkisuunnittelulautakuntien tärkein tehtävä [liite 2]

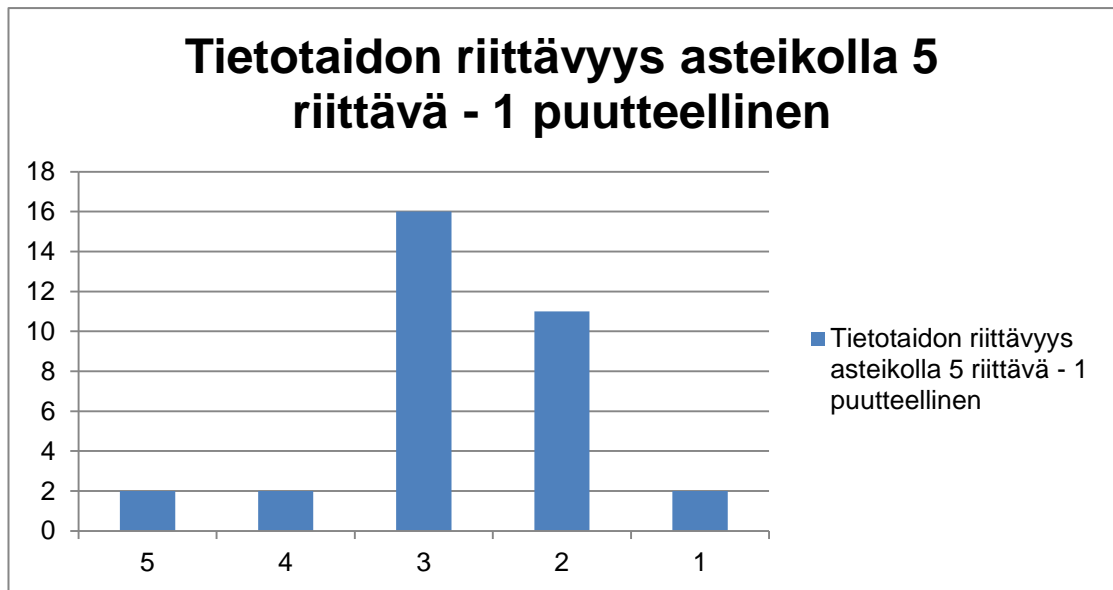
4.3.4 Tietotaiton riittävyys ja lisäkoulutuksen tarve

Kysymyksessä tietotaidon riittävydestä pyrin saamaan vastaajien mielipiteen siitä, kuinka hyvällä tasolla kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenten tietotaso on. Kysymyksen asettelussa olisi ollut parantamisen varaa, joten en ole täysin varma, ymmärsivätkö vastaajat, mitä kysymyksellä hain.

Vastauksista silti voidaan nähdä, että vastaajat pitävät keskimäärin tietotasoa riittämättömänä tehtävän edellytyksiin (kuvio 15). Siten seuraavan kysymyksen, jossa kyse oli lisätiedon antamisesta kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenille, tulos oli varsin selkeä. 28 vastaajaa vastasi, että pitäisi antaa lisää koulutusta tai tietoa ja 5 vastaajista vastasi, että ei pitäisi.

Kysymys lisäkoulutuksesta tietenkin on vähän harhauttava, koska yleensä koulutus nähdään aina hyvänä, jos mukaan ei oteta resurssien kuten ajan ja rahan kulua. Kuitenkin uskon, että kaupunkisuunnittelussa on monia asioita, jotka eivät tule esiin, jos asiaan ei saa koulutusta. Esimerkiksi asuntotuotannon lisäämisen tarve sen vuoksi,

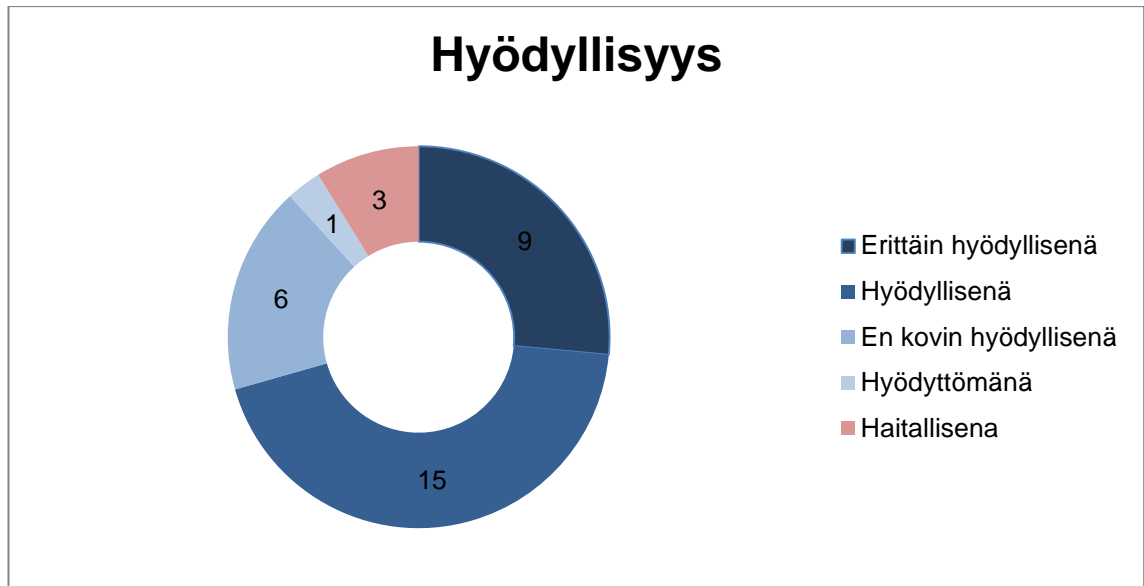
että ihmiset jatkuvasti asuvat väljemmin, eikä pelkästään siksi, että uusia asukkaita muuttaa kaupunkiin. [Liite 2]

Kuvio 15. Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenten tietotaidon riittävyys asteikolla yhdestä viiteen [liite 2]

4.3.5 Hyödyllisyys

Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyödyllisyydessä valtaosa piti kaupunkisuunnittelulautakuntaa, joko erittäin hyödyllisenä tai hyödyllisenä. Muutamit vastaajista kuitenkin olivat eri mieltä ja pitivät lautakuntaa jopa haitallisenä. Haitallisena pitävät vastaukset tulivat kaikki suunnittelijoiden taholta. (Kuvio 16.) [Liite 2.]

Kuvio 16. Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyödyllisyys kyselyyn vastanneiden mielestä [liite 2]

4.3.6 Vallankäyttö

Kysymyksessä vallankäytön määrästä mielipiteet jakoutuivat aika odottamalla tavalla. Vastajista noin kolmasosan mielestä kaupunkisuunnittelulautakunta käytti paljon tai liikaa valtaa. Pöytäkirjojen lukemisen jälkeen odotin myös, että Vantaalta saattaisi tulla mielipiteitä, joissa vallankäyttöä olisi vähän tai ei ollenkaan ja vastauksia, jossa pidettiin vallankäytön määrää vähäisenä tulikin. Vastausvaihtoehto ”Ei ollenkaan” oli kuitenkin turhan vahva sanamuoto ja olisi pitänyt se luultavasti muuttaa muotoon erittäin vähän, jotta olisi voinut saada myös voimakkaampia vastauksia.

Liikaa valtaa oli kaupunkisuunnittelulautakunta käyttänyt erityisesti Espoon suunnittelijoiden mielestä. Myös Vantaalta oli yksi suunnittelijan mielipide, jonka mielestä lautakunta käyttää valtaansa paljon. Puolet vastajista oli silti sitä mieltä, että lautakunnan vallankäytön määrä on sopivalla tasolla. (kuvio 17.) [Liite 2.]

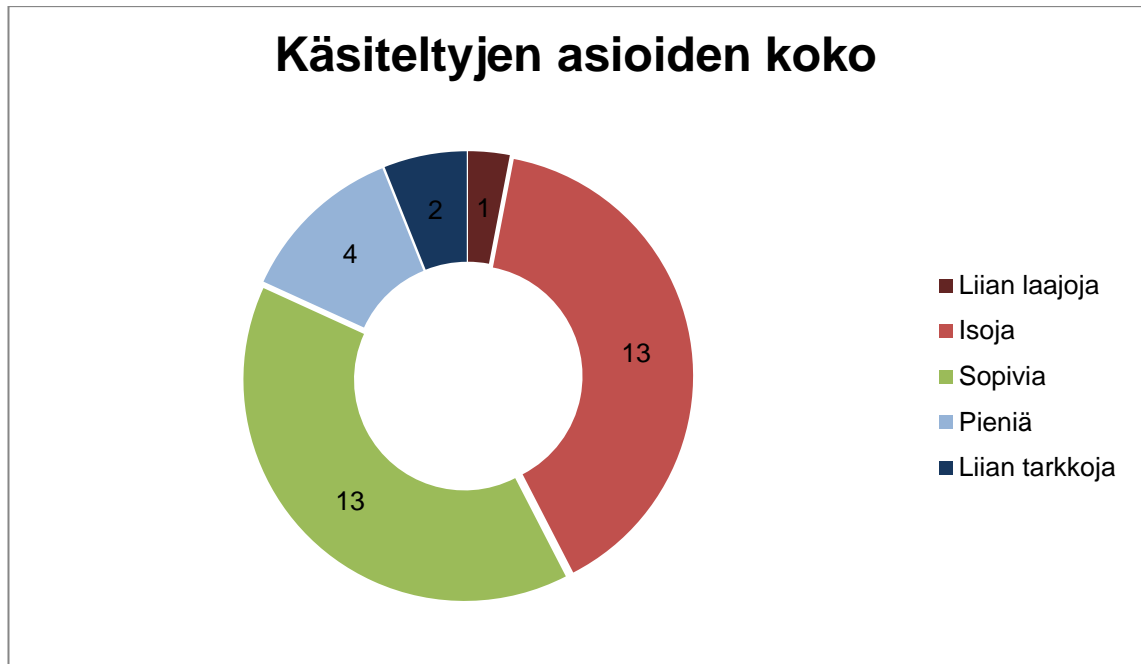

Kuvio 17. Kaupunkisuunnittelulautakunnan vallankäytönmäärä kyselyyn vastanneiden mielestä [liite 2]

4.3.7 Käsiteltävien asioiden kokoluokka

Käsiteltävien asioiden kokoa kysyttäessä vastaukset hajosivat vastaajien kesken. Yleinen kuva kertoo, että asioiden kokoluokka on varsin sopiva tai vähän iso. Kaupungeittain jaoteltuna vastaukset hajoavat kaikissa kaupungeissa niin isojen kuin pienienkin vastausten suuntaan. (Kuvio 18.)

Vantaalla mielestäni esityslistoilla oli varsin pieniä asioita, mutta vastauksista sitä ei näy ja Espoon isommat kaavatkaan eivät erityisesti erotu. Ehkä vastaajat ajattelivat asiaa siten, että esimerkiksi Espoossa, vaikka kaava kokonaisuutena olisi laaja, kiinnitetty lautakunnan huomio välillä pieniin yksityiskohtiin. Se, että yhden vastaajan mielestä Vantaalla asioiden koko on iso, oli vastoin omaa pöytäkirjoista saamaani kuvaa. [Liite 2.]

Kuvio 18. Käsiteltyjen asioiden koko vastaajien mielestä [liite 2]

4.4 Helsinki

Helsingissä vastaajina oli ainoastaan neljä kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsentä. Siten vastauksista jäi puuttumaan kokonaan suunnittelijoiden näkemys. Vastauksista ei myöskään mitään kovin suuria eroja löytynyt, vaan varsin samaa mieltä kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet olivat asioista.

Yksi vastaajista erottui muista olemalla sitä mieltä, että kaupunkisuunnittelulautakunnan toiminta ei ole kovin hyödyllistä ja vaikka tietotaso hänen mielestään ei ole riittävä, silti lisätiedon antamiselle ei ole tarvetta. Muiden mielestä kaupunkisuunnittelulautakunnan rooli oli hyödyllinen tai erittäin hyödyllinen. Asioissa, joissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on vaikutusta, oli Helsingin vastaajilla yhtenäinen näkemys isoista kokonaisuuksista. Esiin nousivat siis liikennevaihtoehdot, kokonaiskuva ja tulevaisuuden huomioiminen. Visuaalinen ilme ja taloudelliset näkökohdat tulivat esiin yhdeltä vastaajalta. [Liite 2.]

4.5 Espoo

Espoosta vastaajia oli eniten, ja vastauksia tuli niin kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniltä kuin virkamiehiltä. Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniä vastasi kyselyyn yhteensä viisi ja heidän näkemyksensä olivat varsin yhteneviä. Asioissa, joissa lautakunnalla on vaikutusta, nousi esiin pienempiä asioita lautakunnan jäseniltä. Erityisesti ympäristöystävällisyyteen ja rakennustehokkuuteen nähtiin lautakunnalla olevan vaikutusta. Jäsenet pitivät lautakunnan tietotasoa myös varsin hyvänä, mutta kaikkien mielestä lisätietoa pitäisi antaa. Kaikki myös näkivät lautakunnan hyödyllisenä, neljä viidestä näki sen jopa erittäin hyödyllisenä.

Suunnittelijoissa ja muiden virkamiesten näkemykset kaupunkisuunnittelulautakunnasta olivat moninaisia. Osa suhtautui lautakuntaan varsin kielteisesti nähden sen aikaa kuluttavana ja haitallisena osana kaavojen toteutusta, joka ainoastaan pidentää kaavaprosessia turhaan. Osa näki kaupunkisuunnittelulautakunnan kuitenkin myös hyödyllisenä. Vastaukset jakoutuivat hyödyllisyys kysymyksessä kahtia puolen pitäessä lautakunnan roolia hyödyllisenä tai erittäin hyödyllisenä ja toisen puolen ei kovin hyödyllisenä tai haitallisena. Näkemykset vaikutusalueista ja tärkeimmästä tehtävästä jakoutuivat myös varsin hajanaisesti vastauksissa.

Tietotasossa suunnittelijoiden mielipide oli, että lautakunnan tietotaso on keskimäärin puutteellista. Kuitenkin kahden vastaajan mielestä se oli riittävää. Se pitäisikö lautakunnalle antaa enemmän perustavanlaatuista tietoa kaupunkisuunnittelusta, jakoi hie-man vastaajia, kun neljän vastaajan mielestä sitä ei tulisi antaa, vaikka samat vastaajat pitivät osaamistasoa puutteellisena.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan käymät asiat nähtiin pääasiassa isoina ja vallankäyttö myös suurena. Viisi virkamiehistä oli sitä mieltä, että kaupunkisuunnittelulautakunta käyttää liikaa valtaansa. [Liite 2.]

4.6 Vantaa

Vantaalta vastauksia tuli kuusi virkamiehiltä ja kolme kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniltä. Vastauksissa nähtiin kaupunkisuunnittelulautakunta yleisesti hyödyllisenä toimijana, joka käytti valtaansa vähän tai sopivasti.

Esiin mitään erityistä ei vastauksista noussut. Liikennevaihtoehdot ja kokonaiskuva nousivat asioissa, joissa lautakunnalla on vaikutusta, suurimmalla osalla vastaajista. Kysymykseen kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävästä Vantaan vastauksista nousi esiin muita asioita kuin kaavoituksen ohjaaminen ja valvominen. Näitä näkökantoja tehtäviksi olivat asukaslähtöisyyden, demokraattisen päätöksenteon ja näkyvyyden luonnin edistäminen. [Liite 2.]

4.7 Palaute

Viimeisenä kysymyksenä kyselyssä oli palautemahdollisuus, johon tuli yhdeksältä vastaajalta palautetta. Nämä koskivat monenlaisia mielipiteitä yksittäisistä asioista yleisempään mielikuvaan kaupunkisuunnittelulautakunnan roolista sekä kommentteja kysymysten asettelusta.

Muutamassa palautteessa haluttiin alleviivata, että lautakunnan rooli ei ole olla suunnittelija tai toimia poliisina vaan demokraattisena vastuunkantajana. Otettiin myös esille näkökanta, että suunnittelijalla ei ole enää vastuuta oman suunnitelmansa toimimisessa käytännössä, kun luottamuselimen päätöksentekijät muuttelvat niitä ja siten kantavat kaiken vastuun. Käytännössä ongelmana on siis, että suunnitelmassa ei välttämättä pyritä parhaaseen ratkaisuun, vaan päättäjiä miellyttävään ratkaisuun.

Lautakunnan toimintaa nähtiin myös vaivaavan poliittinen peli. Lautakunnassa tehdään sopimuksia puolueiden välille, jotta molemmat saavat tietyissä asiassa tahtonsa läpi. Myös aluepolitiikkaa tehdään lautakunnassa yhden palautteen mukaan. Lautakunnan jäsenen omaa asuinympäristöä koskevia asioita käsitellään eri tavoin ja kokonaisuutta ei silloin otetakaan huomioon.

Muina asioina mainittiin, että isommat kaavat pitäisi saada aikaisemmin tutustuttaviksi ja että valtuustokausi on vasta alkanut, eikä lautakunnan jäsenillä ole vielä paljon kokemusta kaupunkisuunnittelulautakunnan asioista.

Kysymyksiltä olisi toivottu syvällisempää otetta ja poliittisten voimasuhteiden vaikutuksen mukaan ottamista.

4.8 Yhteenveto

Vastauksista jäi pöytäkirjojen antamaa kuvaa vahvistava ote. Virkamiesten ja lautakunnan jäsenten välillä oli selviä näkökantaeroja asioista ja esiintyi varsin voimakkaitakin mielipiteitä kaupunkisuunnittelulautakunnan toiminnasta. Kokonaisuutena kaupunkisuunnittelulautakunta nähdään kuitenkin hyödyllisenä ja sillä katsotaan olevan vaikutusta erityisesti isoissa asioissa. Selkeästi kaupunkisuunnittelua pidetään myös haastavana asiakokonaisuutena ja lautakunnan tietotaidon tasolle toivottiin parannusta.

Helsingin kaupungin virkamiesten näkemysten puutuminen ja kysymysten asetteluun muutamat puutteet haittasivat harmillisesti kokonaiskuvan saavuttamista. Kuitenkin näen, että kyselyn tulokset antoivat varsin kattavan kuvan kaupunkisuunnittelulautakunnan toiminnasta nousevista mielipiteistä.

5 Yhteenveto

Kaupunkisuunnittelulautakuntien toimintaa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla on tässä insinööriyössä tutkittu virallisen vaikutuksen muodossa pöytäkirjoista ja mielipiteinä internet kyselyn avulla. Kokonaiskuvassa erityisiä yllätyksiä oli varsinkin samannimisten toimielinten suuret erot niiden tehtävässä ja roolissa eri kaupungeissa.

Kysymys virkamiesten ja vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden suhteesta julkisessa päätöksenteossa koskettaa käytännössä kaikkia muitakin kunnan päätöksenteon aloja, eikä pelkästään kaupunkisuunnittelua. Kysymys on siten haastava. Nyky-yhteiskunnassa demokraattinen päätöksenteko on julkisen päätöksenteon vaihtoehtona ehdoton. Toisinaan vallan pelätään karkaavan virkamiehille. Kuitenkin virkamiehet ovat ne, jotka ovat koulutukseltaan erikoistuneet juuri siihen, mitä tekevät ja yleisesti otettuna vaaleilla valitut päättäjät ovat maalikkoja asiassa.

Vasta työn edettyä varsin pitkälle huomasin, että aihe on osittain jopa tabua muistuttava eikä luottamuselinten yleistä osaamista voi oikeastaan arvostella ainakaan julkisesti. Varsinaista isoa ongelmaa en silti havainnut, että poliittinen päätöksenteko toisi lopputulokseen. Toki päätöksiä ja mielipiteitä seuratessa huomaa niiden olevan joskus täysin sen vastaisia, mitä koulussa on minulle aiheesta opetettu.

Suunnittelijoiden kannalta kaupunkisuunnittelulautakunta tuo varsin perinteisen ongelman. Kun kaavaa tai suunnitelmia, jonka on tehnyt mielestään jopa täydelliseksi, lähdeään arvostelemaan ja muuttamaan, on vaikea nähdä toimintaa hyvänä. Vielä kun arvosteleva taho saattaa olla selkeästi heikommin asialle omistautunut, ei kritiikkiä ole välttämättä helppo ottaa vastaan.

Insinööriyössä on puutteensa, mutta se antaa silti vahvan kuvan siitä, miten kaupunkisuunnittelulautakunta vaikuttaa eri kaupungeissa ja miten sen rooli nähdään asianosaisten mielessä. Helsingissä ja Espoossa kaupunkisuunnittelulautakunnan rooli on varsin selkeä ja sellainen, jota etukäteen osasin odottaa. Niiden päätökset ja kokoukset sisälsivät selviä kannanottoja asioihin ja mielipiteitä, jotka poikkesivat esittelijän mielipiteistä. Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnan toiminta herätti puolestaan ihmetystä sen ollessa lähinnä demokraattinen leimasin pienemmille päätöksille. Sen rooli oli ymmärtääkseni päätöksentekoa valmisteleva ja toi kaavan käsittelyyn vaiheen, jossa

isompia asioita käytiin ainoastaan läpi ennen niiden siirtymistä kaupunginhallitukseen ja valtuustoon.

Asiaa olisi saanut varmasti vielä paremman kuvan haastattelemalla eri osapuolia ja siten saamalla ensikäden tietoa asiasta. Myös pidemmällä aikaskaalalla olisi voinut asiaa tutkia ja saada näkymään, miten esimerkiksi poliittisten voimasuhteiden muutokset ovat päätöksentekoon vaikuttaneet. Valtuustokauden vaihtuminen vuoden vaihteessa oli lautakunnan jäsenten vastauksien tasoa heikentävä asia, ja edellisten kaupunkisuunnittelulautakuntien kokoonpanoilta olisi voinut saada vahvempia näkemyksiä asiaan.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on ja varmasti tulee pysymään osana kaavoitusprosessia näissä kaupungeissa. Paraneeko kaupunkirakenne sen ansiosta, on toinen kysymys, mutta varmasti se antaa asioille monimuotoisemman harkinnan ja laajemman mielipiteiden kirjon. Varsinaisilla päätöksentekijöillä eli valtuustolla ja kaupunginhallituksella on asialistoillaan erittäin paljon asioita, joten on luonnollista ja hyvä, että asioille on luotu paikka, jossa niitä voidaan etukäteen pohtia ja päättää pienemmistä asioista. Kuitenkin päättäessä elinympäristömme kannalta tärkeistä asioista on hyvä olla ammattitaitoa mukana, ja näen, että olisi tärkeätä taata riittävä osaaminen ja tietotaito myös kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenille.

Lähteet

- 1 Jääskeläinen, Lauri. Syrjänen, Olavi. 2010. Maankäyttö- ja rakennuslaki selityksiin. Käytännön käsikirja. Helsinki: Rakennustieto Oy

- 2 Lauta- ja johtokunnat ohjaavat toimintaa. 2011. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki.
<http://www.hel.fi/hki/Helsinki/fi/P__t_ksenteko+ja+hallinto/P__t_ksenteko/Lautakunnat+ja+johtokunnat/>. Luettu 28.2.2013.

- 3 Lautakunnan toiminta ja tehtävät. 2013. Verkkodokumentti. Suomen kuntaliitto.
<<http://www.kunnat.net/fi/palvelualueet/demokratia/demokratia/Lautakuntatoiminta/Sivut/default.aspx>> Luettu 12.3.2013.

- 4 Kaupunkisuunnittelulautakunta. 2011. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki.
<http://www.hel.fi/hki/Ksv/fi/P__t_ksenteko/Teht_v_t>. Luettu 28.2.2013.

- 5 Uusi lautakunta nuotiittaa Lohjan kaupunkikuvaa. 2013. Verkkodokumentti. Länsi-Uusimaa. <<http://www.lansi-uusimaa.fi/artikkeli/221585-uusi-lautakunta-nuotiittaa-lohjan-kaupunkikuvaa>>. Luettu 28.2.2013.

- 6 Miten kaavatyö etenee? 2012. Verkkodokumentti. Vantaan kaupunki.
<http://www.vantaa.fi/kaavoitus_ja_maankaytto/asemakaavoitus/osallistu_ja_vaikuta/miten_kaavaty_etenee_>. Luettu 28.2.2013

- 7 Espoon kaupungin teknisen ja ympäristötoimen lautakuntien johtosäntö. 2012 Verkkodokumentti. Espoon kaupunki.
<www.espoo.fi/download?noname%2F%257BE9621D8C-E970-4F80-BCEB-B3AB29538D7D%257D%2F31211&ei=odc5Uff5PIaPtQa3tlGQBA&usg=AFQjCNGrKnqVHWrk-j6EiKoSwLXU-SZ0rw> Luettu 8.3.2013.

- 8 Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelutoimen johtosäntö. 2001. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki. <www.hel2.fi/johtosaannot/kaupunkisuunnittelutoimi.doc> Luettu 11.3.2013.

- 9 Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnan johtosäntö. 11.4.2011. Verkkodokumentti. Vantaan kaupunki.
<http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/85490_Kaupunkisuunnittelulautakunnan_johtosaanto_2013.pdf>. Luettu 11.3.2013

- 10 Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätösasiakirjat 2012. 2012. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki. <http://www.hel.fi/hki/Ksv/fi/P__t_ksenteko/Lista?year=2012>. Luettu 15.3.2013.

- 11 Esityslistat ja pöytäkirjat. 2013. Verkkodokumentti. Vantaan kaupunki.
<<http://192.49.193.12/ktweb/>>. Luettu 15.3.2013.
- 12 Espoon kaupunki kokouslistat. 2013. Verkkodokumentti. Espoon kaupunki.
<http://espoo04.hosting.documenta.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames>.
Luettu 15.3.2013.
- 13 Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet. 06.03.2013. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki. <http://www.hel.fi/hki/Ksv/fi/P__t_ksenteko/J_senet>. Luettu 13.3.2013.
- 14 Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja. 14.8.2012. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki.
<http://www.hel.fi/hki/Ksv/fi/P__t_ksenteko/Asiakirja?ls=11&doc=Ksv_2012-08-14_Kslk_21_Pk>. Luettu 13.3.2013
- 15 Osmo Soininvaara. 2013. Kaupunkisuunnittelulautakunta. Verkkodokumentti.
<<http://www.soininvaara.fi/2013/03/07/kaupunkisuunnittelulautakunta-5-3-2013/>>. Luettu 13.3.2013.
- 16 Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet. 2013. Verkkodokumentti. Espoon kaupunki. <http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatokseteko/Lautakunnat_ja_johtokunnat/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Jasenet>. Luettu 13.3.2013.
- 17 Espoon kaupunki kokouslistat. 2013. Verkkodokumentti. Espoon kaupunki.
<http://espoo04.hosting.documenta.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames>.
Luettu 15.3.2013.
- 18 Karvasmäki, Lommila, asemakaavan muutoksen hyväksyminen..2012. Verkkodokumentti. Espoon kaupunki.
<<http://espoo04.hosting.documenta.fi/kokous/2012249142-10.PDF>> Luettu 12.3.2013.
- 19 Tapiola, ehdotus kaupunginhallitukselle asemakaavaksi ja asemakaavan muutokseksi, Steniuksenkumpu. 2012. Verkkodokumentti. Espoon kaupunki.
<<http://espoo04.hosting.documenta.fi/kokous/2012231491-4.PDF>>. Luettu 12.3.2013
- 20 Kaupunkisuunnittelulautakunta. 2013. Verkkodokumentti. Vantaan kaupunki.
<http://www.vantaa.fi/fi/paatokseteko/luottamuselimet/lautakunnat_ja_niiden_jaostot/kaupunkisuunnittelu-lautakunta>. Luettu 13.3.2013.
- 21 Esityslistat ja pöytäkirjat. 2013. Verkkodokumentti. Vantaan kaupunki.
<<http://192.49.193.12/ktweb/>>. Luettu 15.3.2013.
- 22 Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta tehdyt muistutukset, saadut kirjeet ja annetut lausunnot. 2.10.2012. Verkkodokumentti. Helsingin kaupunki.
<http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Paatot/2012/Ksv_2012-10-02_Kslk_27_Pk/11C8CBF4-0541-44D2-9463-

A74AB1353EB7/Hernesaaren_osayleiskaavaehdotuksesta_tehdyt_muist.pdf>. Luet-
tu 12.3.2013.

23 Viikinrannan asemakaavan muutosluonnos. 27.11.2012. Verkkodokumentti. Helsin-
gin kaupunki.
<[http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Paatos/20
12/Ksv_2012-11-27_Kslk_33_Pk/35CEA515-D67D-417D-A50D-
B8EFDAABC402/Viikinrannan_ase-
makaavan_muutosluonnos.pdf](http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Paatos/2012/Ksv_2012-11-27_Kslk_33_Pk/35CEA515-D67D-417D-A50D-B8EFDAABC402/Viikinrannan_ase-
makaavan_muutosluonnos.pdf)>. Luet-
tu.12.3.2013.

Taulukko kaupunkisuunnittelulautakuntien päätöksistä vuonna 2012

Taulukko on kerätty itse kaupunkisuunnittelulautakuntien pöytäkirjoja tutkimalla.

Kaupunkisuunnittelulautakuntien päätökset

Helsinki

	Kokous pvm.	Esityslistalla	Muuttuneita	Esittelijän muutos	Lautakunnan esityksiä	Merkitys			Yhteensä	Äänestyksiä	Hyväksytyjä	Aihealue		
						1	2	3				Kaavat	Lausunnot	Muut
1	17.1.2012	17	0	0	0	0	0	0	0	0		1	0	0
2	24.1.2012	10	2	0	6	0	1	0	1	5	1	0	0	0
3	31.1.2012	11	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
4	7.2.2012	8	1	0	5	0	4	0	4	1	0	0	0	1
5	14.2.2012	15	1	0	1	0	0	1	1	0		1	0	0
6	21.2.2012	12	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0
7	28.2.2012	15	5	3	4	0	3	0	3	3	2	1	1	0
8	6.3.2012	10	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
9	13.3.2012	10	2	0	2	0	0	1	1	1	0	0	0	1
10	20.3.2012	11	1	0	1	0	1	0	1	0		1	0	0
11	27.3.2012	10	4	4	0	0	0	0	0	0		0	0	0
12	3.4.2012	8	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
13	17.4.2012	18	2	1	1	0	0	1	1	0		0	0	1
14	24.4.2012	12	2	1	3	0	1	1	2	1	0	0	1	0
15	8.5.2012	8	1	0	4	0	1	1	2	2	0	1	0	0
16	15.5.2012	16	3	1	2	0	1	0	1	1	0	0	0	1
17	22.5.2012	18	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0
18	29.5.2012	8	2	0	3	0	1	0	1	2	1	0	1	0
19	5.6.2012	15	2	2	0	0	0	0	0	0		0	0	0
20	12.6.2012	19	4	1	6	0	1	0	1	4	0	1	0	0
21	14.8.2012	14	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
22	21.8.2012	8	3	2	2	0	1	0	1	2	1	1	0	0
23	28.8.2012	13	2	1	1	0	0	1	1	0		1	0	0
24	11.9.2012	16	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
25	18.9.2012	14	2	2	0	0	0	0	0	0		0	0	0
26	25.9.2012	10	2	1	4	0	0	1	1	4	1	0	1	0
27	2.10.2012	8	2	0	3	1	2	0	3	1	1	1	1	0
28	16.10.2012	27	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0

29	23.10.2012	12	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
30	30.10.2012	8	1	0	1	0	1	0	1	0		0	0	1
31	13.11.2012	16	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0
32	20.11.2012	17	3	2	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0
33	27.11.2012	16	2	0	6	1	1	1	3	2	1	2	0	0
34	4.12.2012	11	1	0	1	0	0	1	1	0		1	0	0
35	11.12.2012	35	4	3	2	0	0	1	1	1	0	1	0	0
36	18.12.2012	12	2	1	1	0	1	0	1	0		1	0	0
	yhteensä	488	60	29	60	2	21	10	33	31	9	15	5	5

Espoo

	Kokous pvm.	Esityslistalla	Muuttuneita	Esittelijän muutos	Lautakunnan esityksiä	Merkitys				Yhteensä	Äänestyksiä	Hyväksytyjä	Aihealue		
						1	2	3	Kaavat				Lausunnot	Muut	
1	17.1.2012	10	2	1	2	0	1	1	2	0	0	1	0	0	
2	1.2.2012	10	2	0	4	1	2	0	3	4	2	2	0	0	
3	14.2.2012	10	3	0	3	0	1	2	3	0		1	0	2	
4	29.2.2012	9	2	0	3	0	1	0	1	1	0	1	0	0	
5	14.3.2012	5	2	1	3	1	1	0	2	1	1	2	0	0	
6	28.3.2012	7	3	1	3	0	0	2	2	1	1	1	0	1	
7	10.4.2012	5	1	0	4	0	1	1	2	1	0	1	0	0	
8	25.4.2012	11	2	0	3	0	0	2	2	1	0	1	0	0	
9	9.5.2012	10	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
10	30.5.2012	16	5	2	5	0	3	2	5	0		2	1	1	
11	13.6.2012	12	4	2	5	0	3	2	5	0		3	0	0	
12	22.8.2012	9	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
13	20.9.2012	6	1	1	1	0	0	1	1	0		0	0	1	
14	3.10.2012	9	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
15	17.10.2012	7	1	1	1	0	0	1	1	0		0	0	1	
16	31.10.2012	7	2	1	2	0	1	1	2	0		1	0	0	
17	14.11.2012	11	4	3	5	0	2	2	4	1	0	1	0	1	
18	28.11.2012	9	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
19	12.12.2012	10	2	1	3	0	1	1	2	0		1	0	0	
	yhteensä	173	39	17	47	2	17	18	37	10	4	18	1	7	

Vantaa

	Kokous pvm.	Esityslistalla	Muuttuneita	Esittelijän muutos	Lautakunnan esityksiä	Merkitys				Yhteensä	Äänestyksiä	Hyväksytyjä	Aihealue		
						1	2	3	Kaavat				Lausunnot	Muut	
1	23.1.2012	35	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
2	6.2.2012	25	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
3	27.2.2012	22	1	0	1	0	0	1	1	0		1	0	0	
4	12.3.2012	17	1	1	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
5	2.4.2012	24	2	1	1	0	1	0	1	0		0	0	1	
6	23.4.2012	22	1	0	1	0	0	1	1	0		0	0	1	
7	14.5.2012	26	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
8	28.5.2012	18	2	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	
9	11.6.2012	23	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
10	20.8.2012	27	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
11	10.9.2012	25	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
12	1.10.2012	24	1	2	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
13	23.10.2012	20	2	1	1	0	0	0	0	0		0	0	0	
14	12.11.2012	14	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	
15	26.11.2012	23	3	0	5	0	0	0	0	5	0	0	0	0	
16	10.12.2012	28	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
	yhteensä	313	16	5	13	0	1	2	3	9	0	1	0	2	

Kysymykset ja vastaukset internet-kyselyyn

1. Mitä kaupunkia edustat?

Kaupunki	Määrä
Helsinki	4
Espoo	19
Vantaa	9
Muu	1

2. Mikä on roolisi kaupunkisuunnittelussa?

Rooli	Määrä
Johtaja/päällikkö	4
Suunnittelija/arkkitehti	13
Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen	12
Muu	4

3. Missä asioissa kaupunkisuunnittelulautakunnalla on erityistä vaikutusta tai tarvetta vaikuttaa?

Asia	Vastausmäärät	Osuus
Esteettömyys	2	6 %
Erytisryhmien edustaminen	3	9 %
Parkkipaikka ratkaisut	4	12 %
Muu	4	12 %
Kaupunkirakenteen sosiaalinen eriytyminen	5	15 %
Visuaalinen ilme	8	24 %
Ympäristöystävällisyys	11	33 %
Taloudelliset näkökohdat	11	33 %
Rakennustehokkuus	12	36 %
Tulevaisuuden huomioiminen	13	39 %
Kokonaiskuva	15	45 %
Liikenne vaihtoehdot	16	48 %

4. Mikä on mielestäsi kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenen tärkein tehtävä?

Tehtävä	Vastausmäärät
Olla valvoja virkamiesten esityksille	7
Ohjata kaavojen suunnittelua	14
Muokata päätöksiä omien mielipiteiden suuntaan	1
Havaita virheet esitetyistä asioista	2
Luoda näkyvyyttä kaavapäätöksille	3
Muu	6

5. Onko mielestäsi kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenillä pääsääntöisesti riittävä tietotaito päättää kaupunkisuunnitteluun liittyvistä asioista?

Vaihtoehdot	Vastausmäärät
5	2
4	2
3	16
2	11
1	2

6. Pitäisikö lautakunnan jäsenille antaa mielestäsi enemmän perustavanlaatuista tietoa kaupunkisuunnittelusta?

Vaihtoehdot	Vastausmäärät
Kyllä	27
Ei	6

7. Kuinka hyödyllisenä pidät kaupunkisuunnittelulautakunnan roolia kaupunkisuunnittelussa?

Vastausvaihtoehdot	Vastausmäärät
Erittäin hyödyllisenä	9
Hyödyllisenä	15
En kovin hyödyllisenä	6
Hyödyttömänä	1
Haitallisena	3

8. Kuinka paljon kaupunkisuunnittelulautakunta käyttää mielestäsi sillä olevaa valtaa?

Vastausvaihtoehdot	Vastausmäärät
Liikaa	5
Paljon	9
Sopivasti	15
Vähän	4
Ei ollenkaan	0

9. Ovatko kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelemät asiat kokoluokaltaan mielestäsi?

Vastausvaihtoehdot	Vastausmäärät
Liian laajoja	1
Isoja	13
Sopivia	13
Pieniä	4
Liian tarkkoja	2